

Opintolainahyvyys

09.10.2020

Sisällysluettelo

1	Etuusohje	1
1.1	Tavoite	1
1.2	Oikeus ja edellytykset	1
1.2.1	Opintolainahyvytykseen oikeuttava tutkinto	2
1.2.2	Tutkinnon suoritus aika	3
1.2.3	Tutkinnon suoritus aikaa pidentävät hyväksyttävät olosuhteet	6
1.2.4	Hyvytykseen oikeuttava opintolaina	10
1.3	Suhde muihin etuuksiin	10
1.4	Hakeminen	11
1.4.1	Vireilletulo	14
1.4.1.1	Lähtäjän vastuu	16
1.4.1.2	Asiakirjan siirto	16
1.4.2	Kuka voi hakea etuutta?	16
1.4.2.1	Henkilö itse	16
1.4.2.2	Edunvalvoja	17
1.4.2.3	Edunvalvontavaltuutettu	18
1.4.2.4	Asiamies eli valtuutettu	18
1.4.2.5	Lähiomainen tai muu henkilö	19
1.4.3	Hakuaika	19
1.4.4	Lisäselvitysten pyytäminen	20
1.5	Määrä	23
1.6	Ratkaiseminen	26
1.6.1	Käsittelypaikka	26
1.6.1.1	Vastuuyksikkö	28
1.6.2	Esteellisyydestä	28
1.6.2.1	Käsittely- ja ratkaisukiello	28
1.6.2.2	Esteellisyyden toteaminen	28
1.6.3	Kuuleminen	28
1.6.3.1	Milloin asiakasta on kuultava?	29
1.6.3.2	Miten kuullaan?	29
1.6.4	Päätöksen antaminen	29
1.6.4.1	Ratkaisu ilman hakemusta	30
1.6.4.2	Opintolainahyvytyshakemus	31
1.6.4.3	Päätös tai päätösehdotus	33
1.6.4.4	Päätös uudelleen käsittelypyynnön perusteella	34
1.7	Maksaminen	35
1.7.1	Hyvytyksen maksaminen takausvastuuelkaan	36
1.7.2	Hyvytyksen maksaminen pankille	36
1.7.3	Hyvytyksen maksaminen opiskelijalle	37
1.8	Ilmoitusvelvollisuus	38

1.9 Liikamaksu	38
1.10 Muutoksenhaku	38
1.11 Päätöksen oikaisu ja poistaminen	39

1 Etuusoheje

Etuusoheje on toimintaohje, jota käytetään apuna etuuksien ratkaisutyössä. Ohje on ensisijaisesti tarkoitettu Kelan sisäiseen käyttöön. Ohjeen pdf-tiedosto muodostuu automaattisesti Kelan intranetissä olevan etuusohejen verkkosivuista.

Pdf-muotoisesta etuusohejeesta puuttuvat kaikille ohjeille sisällöltään samanlaiset ohjeet

- päätöksen oikaisu ja poistaminen
- takaisinperintä
- muutoksenhaku.

Näistä on tehty omat pdf-ohjeet.

1.1 Tavoite

Opintolainahyvyitys on Kelan maksama opintolainan ylimääräinen lyhennys korkeakouluopiskelijalle.

Opintolainahyvyityksen tarkoituksena on kannustaa opintolainan käyttöön opintojen rahoitus-muotona. Sen tavoitteena on tukea päätoimista opiskelua ja nopeampaa valmistumista.

1.2 Oikeus ja edellytykset

Opintolainahyvyityksen voi saada korkeakouluopiskelija, joka on aloittanut ensimmäiset korkeakoulututkinto-opintonsa 1.8.2014 tai sen jälkeen (ensimmäinen läsnäololukuvuosi on 2014–2015 tai myöhäisempi).

Opintolainahyvyityksen voi saada myös silloin, kun opiskelija on ottanut opiskelupaikan vastaan ennen 1.8.2014, mutta hän on ilmoittautunut ensimmäisen kerran läsnä olevaksi 1.8.2014 tai sen jälkeen.

Huomaa siis, että poissaololukukaudet

- ennen 1.8.2014 eivät ole opintolainahyvyityksessä huomioitavaa opiskeluaikaa
- 1.8.2014 alkaen ovat opintolainahyvyityksessä huomioitavaa opiskeluaikaa.

Jos opiskelija on aloittanut **ensimmäiset** korkeakoulututkinto-opintonsa ennen 1.8.2014 (ensimmäinen läsnäololukuvuosi on 2013–2014 tai aiempi), hän voi saada verotuksen opintolainavähennyksen. Opiskelija voi olla oikeutettu opintolainavähennykseen myös 1.8.2014 tai sen jälkeen aloitetun korkeakoulututkinnon perusteella, jos hän on aloittanut **ensimmäiset** korkeakoulututkinto-opintonsa ennen 1.8.2014.

Opintolainahyvyityksen saaminen edellyttää lisäksi, että

- opiskelija on suorittanut hyvytykseen oikeuttavan tutkinnon määräajassa ja
- opiskelijalla on tutkinnon suorittamislukukauden lopussa hyvytykseen oikeuttavaa opintolainaa vähintään 2 500 euroa.

1.2.1 Opintolainahyvitykseen oikeuttava tutkinto

Oikeus opintolainahyvitykseen voidaan myöntää **vain yhden korkeakoulututkinnon** perusteella.

Hyvitykseen oikeutettava tutkinto on **1.8.2014 tai sen jälkeen aloitettu ja ensimmäiseksi suoritettu**

- ylempi korkeakoulututkinto
- ammattikorkeakoulututkinto (tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto) taikka
- alempi korkeakoulututkinto silloin, kun opiskelija on hakenut hyvitystä ja se on hänelle myönnetty alemman korkeakoulututkinnon perusteella.

Opiskelijalla ei saa olla läsnäoloa korkeakoulututkinto-opinnoissa ajalta ennen 1.8.2014.

Opintolainahyvyitys myönnetään alemman korkeakoulututkinnon perusteella vain hakemuksesta. Jos opiskelija suorittaa alemman korkeakoulututkinnon, hän päättää itse, hakeeko hän opintolainahyvitystä vai käyttääkö hän hyvityksen vasta suoritettuaan ylemmän korkeakoulututkinnon (tai muun korkeakoulututkinnon). Opiskelijan kannattaa hakea opintolainahyvitystä, jos hän esimerkiksi suorittaa pelkästään alemman korkeakoulututkinnon. Katso kohta Hakeminen.

Alempaa korkeakoulututkintoa koskevaa poikkeusta lukuun ottamatta opiskelija ei voi itse valita, minkä tutkinnon perusteella lainahyvyitys hänelle myönnetään. Kun opiskelija on suorittanut ensimmäisen opintolainahyvitykseen oikeuttavan tutkinnon, hän on käyttänyt oikeutensa saada opintolainahyvyitys. Näin siitäkin huolimatta, että ensimmäinen tutkinto ei oikeuta lainahyvitykseen liian pienen lainamäärän vuoksi (esim. opintolainaa ei ole ollut ollenkaan) tai tutkinnon suorittamiseen käytetyn liian pitkän ajan vuoksi.

Opiskelija voi suorittaa hyvitykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon Suomessa tai ulkomailla. Hyvitysoikeuden käyttämiseen ei vaikuta se, onko opiskelija saanut opintotukea kyseisen tutkinnon suorittamiseen.

Esimerkki

Jos opintolainansaaja on suorittanut sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkinnon, ensimmäiseksi suoritetuksi korkeakoulututkinnoksi katsotaan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen, jollei opintolainahyvitystä ole myönnetty opintolainansaajan hakemuksesta jo alemman korkeakoulututkinnon perusteella. Kun opiskelija on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon, hän ei voi enää sen jälkeen hakea hyvitystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella.

Maanpuolustuskorkeakoulussa ja Poliisiammattikorkeakoulussa suoritettut korkeakoulututkinnot oikeuttavat myös lainahyvitykseen. **Maanpuolustuskorkeakoulussa** opiskelevien kannattaa hakea opintolainahyvitystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella, koska opiskelijoiden on alemman korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen työskenneltävä joukko-osastossa 3-10 vuoden ajan ennen kuin he voivat aloittaa opinnot ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseksi. Työskentely joukko-osastossa ei ole sellainen olosuhde, jonka perusteella hyvitykseen oikeuttavaa tutkinnon suoritusaikaa voitaisiin pidentää.

Opintolainahyvitystä ei voi yleensä saada ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon perusteella, koska hyvityksen piirissä

ovat vain 1.8.2014 tai sen jälkeen ensimmäiset korkeakoulututkinto-opintonsa aloittaneet ja koska opiskelijan pitää ensin suorittaa ammattikorkeakoulututkinto. **Ylempi ammattikorkeakoulututkinto** on kuitenkin hyvitykseen oikeuttava tutkinto ja hyvitys voidaan myöntää sen perusteella, jos se on opiskelijan ensimmäiseksi suorittama hyvitykseen oikeuttava tutkinto.

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 b §)

Opintojen aloittaminen

Opintojen aloittamisella tarkoitetaan opiskelijavalintaan liittyvää opiskelupaikan vastaanottamista. Opiskelijan on siis pitänyt osallistua korkeakoulun opiskelijavalintaan ja hänen on pitänyt ilmoittaa ottavansa vastaan opiskelupaikka 1.8.2014 (käytännössä lukuvuodeksi 2014–2015) tai sen jälkeen, jotta hän olisi oikeutettu opintolainahyvitykseen. Aiemmin opintonsa aloittaneet (esim. pääainetta tai koulutusohjelmaa vaihtaneet) eivät ole oikeutettuja lainahyvitykseen, vaan he voivat ehkä saada opintolainavähennyksen.

Jos tietoa opiskelupaikan vastaanottamisesta ei ole, korkeakouluopintojen aloittamisajankohta voidaan selvittää opiskelijan tutkinto-opintojen opiskeluoikeuden alkamisesta, ensimmäisestä läsnäolo- tai poissaoloilmoittautumisesta tai käsittelijän selvittämästä ja rekisteröimästä opintojen aloitusajankohdasta (erityisesti ulkomailla suoritetuissa korkeakouluopinnoissa).

Opintolainahyvityksen voivat saada vain ne opiskelijat, jotka ovat edellä kerrotulla tavalla aloittaneet **ensimmäiset** korkeakoulututkinto-opintonsa 1.8.2014 tai sen jälkeen.

- Jos opiskelijalla on korkeakouluopintoja ajalta ennen 1.8.2014, mutta ne ovat muita kuin tutkinto-opintoja, hän voi kuitenkin saada opintolainahyvityksen. Muilla kuin tutkinto-opinnoilla tarkoitetaan esimerkiksi korkeakoulussa suoritettua ammatillista täydennyskoulutusta, korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta tai opiskelua avoimessa korkeakoulussa.
- Myös ulkomailla suoritettut korkeakouluopinnot huomioidaan samalla tavoin. Opiskelijan on opintotukihakemuksessaan ilmoitettava aiemmat korkeakouluopintonsa. Opiskelijalta tai korkeakoululta voidaan pyytää lisäselvityksiä, jos on syytä epäillä, että opiskelijalla on aiempia korkeakouluopintoja, joita hän ei ole ilmoittanut.
- Jos opiskelija on ollut läsnä oleva opiskelija korkeakoulututkintoon johtavissa opinnoissa ennen 1.8.2014 (käytännössä lukuvuonna 2013–2014 tai aiemmin), hän ei voi missään tilanteessa saada opintolainahyvitystä. Hän voi ehkä saada opintolainavähennyksen.

1.2.2 Tutkinnon suoritus aika

Jotta opiskelija voi saada opintolainahyvityksen, hänen tulee suorittaa lainahyvitykseen oikeuttava korkeakoulututkinto määräajassa.

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneella on oikeus lainahyvitykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää yliopistolaissa säädetyt kyseisen tutkinnon laajuuden mukaisen tavoitteellisen suoritusajan eli **tavoiteajan** enintään yhdellä lukuvuodella.

Ylemmän korkeakoulututkinnon lainahyvitykseen oikeuttava aika määräytyy alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon yhteenlasketun laajuuden mukaan.

Yleisin alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon yhteenlaskettu laajuus on 300 opintopistettä ja tutkinnon suorittamisen tavoiteaika 5,0 lukuvuotta. Tällainen tutkinto tulee suorittaa enintään 6,0 lukuvuodessa, jotta opiskelijalla olisi oikeus opintolainahyvitykseen.

Jos opiskelija on suorittanut **pelkän ylemmän korkeakoulututkinnon** ilman siihen kuuluvaa alemmaa korkeakoulututkintoa (maisteriohjelmassa tai muutoin), lainahyvitykseen oikeuttava suoritus aika määräytyy alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon yhteenlasketun laajuuden mukaan. Jos vastaavan alemman korkeakoulututkinnon määrittely ei ole yksiselitteistä, sen laajuutena käytetään 180 opintopistettä (3 lukuvuotta).

Alempi + ylempi korkeakoulututkinto tai pelkkä ylempi korkeakoulututkinto: tavoiteaika + enintään yksi lukuvuosi

Tutkinnon laajuus	Määräaika eli suorittamisaika enintään
300 opintopistettä	6,0 lukuvuotta
330 opintopistettä	6,5 lukuvuotta
360 opintopistettä	7,0 lukuvuotta

Ammattikorkeakoulututkinnon tai ylemmän

ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneella on oikeus hyvitykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää ammattikorkeakoululaissa säädetyn kyseisen tutkinnon laajuuden mukaisen tavoitteellisen suoritusajan eli **tavoiteajan** enintään yhdellä lukukaudella (0,5 lukuvuodella).

Esimerkki

210 opintopisteen laajuisen ammattikorkeakoulututkinnon tavoiteaika on 3,5 lukuvuotta, joten tutkinto tulee suorittaa enintään 4,0 lukuvuoden kuluessa.

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneella on oikeus lainahyvitykseen vain hakemuksesta silloin, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää yliopistolaissa säädetyn kyseisen tutkinnon laajuuden mukaisen tavoitteellisen suoritusajan eli **tavoiteajan** enintään yhdellä lukukaudella (0,5 lukuvuodella).

180 opintopisteen laajuisen alemman korkeakoulututkinnon tavoiteaika on 3 lukuvuotta. Lainahyvitykseen oikeuttava tutkinnon suoritus aika on siten enintään 3,5 lukuvuotta.

Ammattikorkeakoulututkinto tai alempi korkeakoulututkinto: tavoiteaika + enintään yksi lukukausi (= 0,5 lukuvuotta)

Tutkinnon laajuus	Määräaika eli suorittamisaika enintään
180 opintopistettä	3,5 lukuvuotta
210 opintopistettä	4,0 lukuvuotta
240 opintopistettä	4,5 lukuvuotta

Tutkinnon laajuus	Määräaika eli suorittamisaika enintään
270 opintopistettä	5,0 lukuvuotta

Ulkomaalaisille tarkoitettua 90 opintopisteen laajuista ylempää korkeakoulututkintoa ei enää ole 1.8.2014 tai sen jälkeen alkavassa koulutuksessa. Myös 180 opintopisteen laajuinen ammattikorkeakoulututkinto on poistettu ammattikorkeakoululaista, mutta se on Poliisiammattikorkeakoulussa suoritettava amk-tutkinto. Asiaa ei kuitenkaan erikseen tutkita ja hyvitys ratkaistaan pääsäännön mukaisesti myös silloin, kun korkeakoulu tai opiskelija ilmoittaa tällaisen tutkinnon.

Ulkomaisessa korkeakoulussa suoritettujen tutkintojen osalta tutkinnon suoritusajat määräytyvät vastaavin perustein. Hyvitykseen oikeuttava tutkinnon suorittamisaika määräytyy tutkinnon laajuuden tai sille päätoimisen opiskelun perusteella määritellyn tavoitteellisen suorittamisajan mukaisesti.

Tutkinnon suoritusajan laskeminen

Lainahyvitykseen oikeuttavan tutkinnon suoritusajan laskeminen

- alkaa sen lukukauden alusta, jona opiskelija on ottanut vastaan ensimmäisen opiskelupaikan korkeakoulussa (1.8.2014 tai sen jälkeen) ja
- päättyy ensimmäisen lainahyvitykseen oikeuttavan tutkinnon suorittamislukukauden loppuun.

Suoritusajan laskeminen alkaa siis aina 1.8. tai 1.1. ja päättyy aina 31.7. tai 31.12.

Suoritusajan laskeminen alkaa opiskelupaikan vastaanottamisesta, vaikka opiskelija todellisuudessa aloittaisi opintonsa vasta myöhemmin. Esimerkiksi poissa olevaksi ilmoittautuminen aloittaa myös suoritusajan laskemisen. Poissaololukukaudetkin ovat siis opiskeluaikaa eli huomioon otettavaa suoritusaikaa (kuitenkin aina aikaisintaan 1.8.2014). Suoritusajan laskeminen voi myös alkaa opiskelijan tutkinto-opintojen ensimmäisestä läsnäololukukaudesta, jos se on aikaisempi kuin ensimmäinen opiskelupaikan vastaanottaminen.

Siirtymävaihe. Jos opiskelija on ottanut vastaan opiskelupaikan ennen 1.8.2014 ja ilmoittautuu ensimmäisen kerran läsnä olevaksi 1.8.2014 tai sen jälkeen, tutkinnon suoritusajan laskeminen alkaa aina 1.8.2014. Suoritusajan laskeminen alkaa 1.8.2014 myös siinä tapauksessa, että opiskelija ilmoittautuu ensimmäisen kerran läsnä olevaksi keväällä tai syksyllä 2015 taikka myöhemmin.

Esimerkki

Opiskelija ottaa vastaan opiskelupaikan ammattikorkeakoulussa syksyllä 2014. Hän ilmoittautuu poissa olevaksi lukuvuodeksi 2014–2015. Hän suorittaa 210 opintopisteen laajuisen ammattikorkeakoulututkinnon 20.12.2018. Opintolainahyvitykseen oikeuttava tutkinnon suoritusajaksi on enintään 4,0 lukuvuotta. Esimerkkiopiskelijan tutkinnon suoritusajaksi on 1.8.2014–31.12.2018 eli 4,5 lukuvuotta. Opintolainahyvitystä ei voida myöntää. Poissaololukuvuosi 2014–2015 on myös tutkinnon suoritusajaksi.

Esimerkki

Poissaololukuvuosi 2013–2014 (siirtymäkausi). Opiskelija ottaa vastaan opiskelupaikan ammattikorkeakoulussa syksyllä 2013. Hän ilmoittautuu poissa olevaksi lukuvuodeksi 2013–2014. Opiskelijalla ei ole

läsnäoloa korkeakoulututkinto-opinnoissa ennen 1.8.2014. Hän suorittaa 210 opintopisteen laajuisen ammattikorkeakoulututkinnon 20.12.2017. Opintolainahyvyityksessä huomioon otettava tutkinnon suoritusajaksi on 1.8.2014–31.12.2017 eli 3,5 lukuvuotta. Opintolainahyvyitys voidaan myöntää. Poissaololukuvuosi 2013–2014 ei ole tutkinnon suoritusajaksi, koska suoritusajan laskeminen alkaa aikaisintaan 1.8.2014.

Suoritusajan laskeminen alkaa aina ensimmäisestä opiskelupaikan vastaanottamisesta (1.8.2014 tai sen jälkeen) myös siinä tapauksessa, että opiskelija on myöhemmin vaihtanut suorittamaansa tutkintoa.

Tutkinto katsotaan suoritetuksi korkeakoulun Kelalle tiedonsiirrossa ilmoittamana ajankohtana tai tutkintotodistuksesta ilmenevänä tutkinnon suorittamisajankohtana.

Opintolainahyvyitykseen oikeuttava tutkinnon suoritusajaksi määritellään aina ensimmäisenä suoritettuna, hyvyitykseen oikeuttavan tutkinnon tavoiteajan perusteella.

Esimerkki

Opiskelija on aloittanut korkeakouluopintonsa yliopistossa syksyllä 2014 ja hänen tavoitteenaan on suorittaa alempi ja ylempi korkeakoulututkinto. Opiskelijan yliopisto-opinnot keskeytyvät ja hän suorittaa 210 opintopisteen laajuisen ammattikorkeakoulututkinnon joulukuussa 2019. Opintolainahyvyitystä ei voida myöntää, koska opiskelijan huomioon otettava tutkinnon suoritusajaksi on 5,5 lukuvuotta ja koska suoritettuna tutkinnon hyvyitykseen oikeuttava suoritusajaksi on 4,0 lukuvuotta (3,5 + 0,5 lukuvuotta).

Katso [lisäesimerkkejä opintolainahyvyityksestä kela.fi-sivuilta](#).

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 c §)

1.2.3 Tutkinnon suoritusajaksi pidentävät hyväksyttävät olosuhteet

Tutkinnon suoritusajaksi voi olla enintään kaksi lukuvuotta määräaika pidempi, jos opinnot ovat lainahyvyitykseen oikeuttavan suoritusajan aikana viivästyneet asevelvollisuuslain, siviilipalveluslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaisen palveluksen tai oman sairauden vuoksi. Jos opiskelijalla on pidennysperuste, se pidentää aikaa, jolta uusi pidennysperuste voidaan huomioida. Katso esimerkki 2.

Tutkinnon suoritusajaksi voi olla määräaika pidempi myös silloin, jos opinnot ovat viivästyneet oman lapsen hoitamisen vuoksi. Tällä perusteella määräaika voidaan pidentää yli kahdella lukuvuodella.

Huomioon voidaan ottaa vain ne lukukaudet, jolloin opiskelija on

- ollut varusmiespalveluksessa, naisten vapaaehtoisessa asepalveluksessa tai siviilipalveluksessa (palveluksessaolopäivät huomioidaan)
- saanut sairauden perusteella sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa tai täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa kuntoutustukea, eläkettä tai korvausta

- saanut lapsen hoitamisen perusteella sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, isyyss- tai vanhempainrahaa

Hyväksyttävänä pidennysperusteena voidaan huomioida myös ulkomaisen lainsäädännön mukainen vastaava palvelus ja ulkomailta saatu vastaava etuus.

Tutkinnon suoritusaikaa pidentänyt seikka voidaan ottaa huomioon vain, jos palveluskausi tai etuuden myöntöjakso on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 30 päivää. Yhden lukukauden aikana voidaan ottaa huomioon vain yksi pidentämiseen oikeuttava jakso. Jakso voi kuitenkin sisältää eri pidennysperusteita, jos se on yhtäjaksoista aikaa (esimerkiksi palveluksessaolo- ja sairauspäivärahopäiviä). Vähintään 30 päivän jakso oikeuttaa yhden lukukauden pidennykseen opintolainahyvitykseen oikeuttavassa tutkinnon suorittamisajassa.

Kun on kyse päivärahasta tai muun etuuden saamisesta, vähintään 30 päivän myöntöjaksolla tarkoitetaan yhtäjaksoista jaksoa, jonka ajalta opiskelijalle on myönnetty päivärahaa tai muuta etuutta, jakson ensimmäisestä päivästä sen viimeiseen päivään. Huomioon otetaan myöntöjakson kaikki kalenteripäivät, vaikka päivärahaa tai muuta etuutta ei sen määräytymissääntöjen mukaisesti maksettaisikaan kaikilta päiviltä. Myös sellainen jakso huomioidaan, jolta päiväraha tai muu etuus on myönnetty, mutta sen määrä on ollut 0 euroa. Sen sijaan niitä jaksoja ei oteta huomioon, joilta päivärahaa tai muuta etuutta ei ole myönnetty esimerkiksi omavastuu- tai karenssiaikojen perusteella.

Esimerkki

Jos opiskelija aloittaa yhteensä 300 opintopisteen laajuisen alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisen syksyllä 2014, hänen tulee valmistua viimeistään kevätlukukauden 2020 loppuun mennessä (määräaika on 6,0 lukuvuotta). Jos opiskelija on opintolainahyvitykseen oikeuttavan ajan kuluessa ollut kahden lukukauden aikana naisten vapaaehtoisessa asepalveluksessa, hänelle on yhden lukukauden aikana myönnetty ja hän on saanut lapsen siten, että äitiys- ja vanhempainrahaa on maksettu kahden lukukauden aikana kumpanakin vähintään 30 päivän ajan, hän on oikeutettu hyvitykseen vielä suorittaessaan tutkinnon vuoden 2022 loppuun mennessä. Pidennystä kertyy siis 5 lukukautta, jos eri pidennysperusteet ovat vaikuttaneet eri lukukausien aikana.

Esimerkki

Opiskelija suorittaa 300 opintopisteen yliopistotutkintoa. Hän voi saada opintolainahyvityksen, jos hän suorittaa tutkinnon 6 lukuvuodessa. Jos hän on ottanut opiskelupaikan vastaan syksyllä 2014, määräaika pidentävät syyt huomioidaan vain ajalta 1.8.2014 – 31.7.2020.

Opiskelija suorittaa asevelvollisuuden syksyn 2014 ja kevään 2015 aikana niin, että opintolainahyvitykseen oikeuttavaa määräaika voidaan pidentää 1 lukuvuodella. Tutkinto on suoritettava viimeistään 31.7.2021.

Opiskelija sairastuu kevään 2021 aikana ja saa sairauspäivärahaa vähintään 30 päivän ajan. Määräaika voidaan pidentää 0,5 lukuvuodella. Hän voi saada opintolainahyvityksen, jos hän saa tutkinnon suoritettua viimeistään 31.12.2021.

Pidennysperusteiden huomioon ottaminen

Jos vähintään 30 päivän jakso ajoittuu kahdelle lukukaudelle siten, että pidennysperuste ei kummankaan lukukauden aikana kestä vähintään 30 päivää, opintolainahyvytykseen oikeuttavaa tutkinnon suorittamisaikaa voidaan pidentää yhdellä lukukaudella. Pidentämisperuste kohdistetaan sille lukukaudelle, jonka aikana peruste on voimassa pidempään. Jos pidennysperuste on voimassa kummankin lukukauden aikana yhtä pitkään, kohdistetaan se näistä lukukausista ajallisesti ensimmäiseen.

Jos vähintään 30 päivää kestävä pidennysperuste on voimassa kahden lukukauden aikana niin, että se kestää toisen lukukauden aikana vähintään 30 päivää ja toisen lukukauden aikana alle 30 päivää, pidennysperuste kohdistetaan vain sille lukukaudelle, jonka aikana se on voimassa vähintään 30 päivää.

Jos saman lukukauden aikana on useita vähintään 30 päivää kestäneitä pidennysperusteita, otetaan ensisijaisesti huomioon oman lapsen hoitamisen perusteella määräytyvä pidennysperuste.

Ulkomaisen korkeakoulututkinnon suoritusajan pidentäminen

Edellä kerrotut pidennysperusteet koskevat suomalaisissa ja ulkomaisissa korkeakouluissa suoritettuja tutkintoja. Ulkomaisessa korkeakoulussa suoritettussa tutkinnossa pidennysperusteena voidaan huomioida myös se, että tutkinnon suorittamisaikaa on pidentänyt ulkomaisen korkeakoulun

- lukukausimääritelmä, joka on erilainen kuin opintotukilain 3 §:ssä määritelty ja suomalaisissa korkeakouluissa käytettävä lukukausimääritelmä **tai**
- tutkintotodistuksen myöntökäytäntö eli opiskelijasta riippumaton viivästys tutkintotodistuksen saamisessa.

Opintolainahyvyitys voidaan myöntää, jos tutkinnon suorittamiseen käytetty aika on tämän vuoksi pidentynyt enintään 3 kuukautta yli hyvitykseen oikeuttavan suorittamisajan.

Esimerkki

Opiskelija suorittaa ulkomaisessa korkeakoulussa 180 opintopisteen 3-vuotista alempaa korkeakoulututkintoa. Hän aloitti sen suorittamisen syksyllä 2017. Opintolainahyvytykseen oikeuttava tutkinnon suorittamisaika on 3,5 lukuvuotta, joten tutkinto on suoritettava viimeistään 31.12.2020. Opiskelija on suorittanut kaikki opintonsa vuoden 2020 loppuun mennessä. Kyseisessä korkeakoulussa syyslukukausi päättyy tammikuussa ja tutkintotodistuksen mukainen tutkinnon suorittamispäivä on lukukauden viimeinen päivä (17.1.2021).

Opintolainahyvyitys voidaan kuitenkin myöntää, koska ulkomaisen korkeakoulun Suomen lukukausista poikkeava lukukausimääritelmä ja opiskelijasta riippumaton viivästys tutkintotodistuksen saamisessa pidensivät hyvityksessä huomioitavaa tutkinnon suorittamisaikaa enintään 3 kuukaudella yli hyvitykseen oikeuttavan suorittamisajan. Opintolainahyvyitys voitaisiin myöntää, vaikka vain toinen mainituista ehdoista olisi viivästyttänyt tutkintoa.

Opintolainahyvyitystä ei voida myöntää, jos tutkinnon suorittamiseen käytetty aika on pidentynyt enemmän kuin 3 kuukautta yli hyvitykseen oikeuttavan suorittamisajan. Jos opiskelija tässä tilanteessa vetoaa lukukausimääritelmään tai viivästykseen

tutkintotodistuksen saamisessa, hyvityksen hylkäysperusteluna käytetään fraasia OLD36.

Opintolainahvitystä ei myönnetä myöskään silloin, kun opiskelijan tosiasiallinen opiskeluaika ylitti hyvitykseen oikeuttavan suorittamisajan, vaikka ulkomaisessa korkeakoulussa olisi poikkeavat lukukaudet tai tutkintotodistusviivästyksiä ja vaikka tutkinnon suorittamiseen käytetty aika on pidentynyt enintään 3 kuukautta yli hyvitykseen oikeuttavan suorittamisajan. Hyvityksen hylkäysperusteluna käytetään fraasia OLD37.

Esimerkki

Opiskelija suorittaa ulkomaisessa korkeakoulussa 180 opintopisteen 3-vuotista alemmaa korkeakoulututkintoa. Opintolainahvitykseen oikeuttava tutkinnon suorittamisaika on 3,5 lukuvuotta. Opiskelija on aloittanut opintonsa 18.1.2017, joten tutkinto on suoritettava viimeistään 31.7.2020. Hän on suorittanut kaikki opintonsa 20.9.2020. Tutkintotodistuksen saaminen viivästyy opiskelijasta riippumattomasta syystä ja sen mukainen suorittamispäivä on 30.10.2020.

Opintolainahvitystä ei voida myöntää, koska hyvitykseen oikeuttavan suorittamisajan ylitys ei johtunut viivästyksestä tutkintotodistuksen saamisessa. Ylitys johtui siitä, että tutkinnon tosiasiallinen suorittamisaika ylitti hyvitykseen oikeuttavan suorittamisajan. Hylkäyspäätöksen perustelufraasissa OLD37 todetaan: "Opintolainahvitys olisi voitu myöntää, jos tutkintosi suorittamisaika olisi ollut enintään 3,5 lukuvuotta eli 3 vuotta ja 7 kuukautta. Selvittämäsi tutkinnon suorittamisaikasi oli 3 vuotta ja 8 kuukautta."

Pidennysperusteiden selvittäminen

Opintolainansaajan on esitettävä pyyntö opintolainahvitykseen oikeuttavan tutkinnon suorittamiseen käytetyn ajan pidentämisestä. Pyyntö tulee olla selvitys edellä tarkoitetuista opiskeluaikaa pitkittäneistä syistä. Pyyntö on tehtävä joko hylkäävän päätösehdotuksen jälkeen tehdyssä uudelleen käsittelypyynnössä tai opintolainahvitystä koskevassa hakemuksessa (lomake OT 30).

Lainansaajan pyynnöstä Kela tarkistaa omista rekistereistään, voidaanko selvityksen esittäjän opintolainahvitykseen oikeuttavaa aikaa pidentää. Jos pidennyksen perusteena on tieto asevelvollisuuden, siviilipalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalvelun suorittamisesta taikka muu seikka, joka ei ole Kelan tiedossa, hakijan tulee toimittaa siitä selvitys Kelalle (esimerkiksi kopio sotilaspassista tai siviilipalvelustodistuksesta).

Kelan rekistereistä selvittävät päiväraha- yms. tiedot ovat kyseltävissä 6 vuotta etuuden päättymisestä. Tätä vanhemmat tiedot voi kysyä sähköpostilla Etuuspalvelujen lakiyksikön opintotukiryhmästä.

Kun on kyse ulkomailta suoritetusta ase- tai siviilipalveluksesta tai ulkomailta saadusta etuudesta, lainansaajan on toimitettava riittävät selvitykset palveluskaudesta tai etuuden myöntöjaksosta sekä siitä, että kyseessä on hyväksyttävä pidennysperuste.

Jos opiskelija vetoaa hänestä riippumattomaan viivästykseen tutkintotodistuksen saamisessa tai siihen, että kyseisessä ulkomaisessa korkeakoulussa on käytössä Suomen lukukausista poikkeavat lukukausien alkamis- ja päättymisajat, hänen on selvitettävä Kelalle

- tutkinnon suorittamiseen käytetty tosiasiallinen opiskeluaika

- tutkintotodistuksen viivästyksen syy ja
- kyseisen korkeakoulun lukukausien alkamis- ja päättymisajat.

Sovellettava lainkohta OTL 64/1994 15 d sekä OTA 869/2017 7 ja 8 §.

1.2.4 Hyvitykseen oikeuttava opintolaina

Jotta opiskelija voi saada opintolainahyvityksen, hänellä tulee olla tutkinnon suorittamislukukauden lopussa hyvitykseen oikeuttavaa opintolainaa yli **2 500 euroa**. Myös aikuiskoulutustukeen liittyvän lainatakauksen perusteella myönnetyt opintolainat otetaan huomioon opintolainahyvityksen määrässä.

Ainoastaan opintotukilain 64/1994 nojalla myönnettyt valtion takaamat opintolainat ovat hyvitykseen oikeuttavia opintolainoja. Muita lainoja ei oteta huomioon opintolainahyvityksessä. Lainoja, joita ei oteta huomioon, ovat Ahvenanmaan maakuntahallituksen, toisen EU- tai Eta-maan tai muun maan opintotukijärjestelmän mukaiset opintolainat, muun takausjärjestelmän mukaiset opintolainat ja muut kuin opintolainat.

Hyvitykseen oikeuttavia opintolainoja ovat lainahyvitykseen oikeuttavien korkeakouluopintojen suoritusaikana kertyneet opintolainat. Tällä tarkoitetaan huomioon otettavien korkeakouluopintojen (1.8.2014 tai sen jälkeen aloitetut opinnot) ensimmäistä aloituspäivää edeltävän lukukauden lopun ja hyvitykseen oikeuttavan tutkinnon suorittamislukukauden lopun välisenä aikana kertynyttä opintolainan määrää. Kyseisenä aikana lainaan pääomitettuja korkoja ei kuitenkaan huomioida.

Kaikki kyseisenä aikana nostetut opintolainat otetaan huomioon riippumatta siitä, mihin opintoihin laina on myönnetty (myös esimerkiksi toisen asteen opintoihin tai kesken jääneisiin korkeakouluopintoihin myönnetty opintolainat). Huomioon otetaan myös opintolainat, jotka Kela on kyseisenä aikana takaajana maksanut ja jotka ovat Kelan perittävänä tutkinnon suorittamislukukauden viimeisenä päivänä.

Lue lisää opintolainahyvitykseen oikeuttavan lainan ja opintolainahyvityksen määrän laskemisesta Opintolainahyvitys > Määrä.

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 f §)

1.3 Suhde muihin etuuksiin

Opintolainahyvityksen myöntäminen ei vaikuta muihin Kelan myöntämiin etuuksiin.

Muut Kelan myöntämät etuudet eivät estä opintolainahyvityksen myöntämistä tai vaikuta sen määrään. Tutkinnon suoritusaikaa pidentävien seikkojen arvioinnissa on kuitenkin merkitystä, onko opiskelija saanut Kelan maksamia etuuksia, esimerkiksi sairauspäivärahaa tai vanhempainpäivärahaa. Lue lisää tutkinnon suoritusaikaa pidentävistä hyväksyttävistä olosuhteista Opintolainahyvitys > Oikeus ja edellytykset > Tutkinnon suoritusaikaa pidentävät hyväksyttävät olosuhteet.

1.4 Hakeminen

Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneiden opiskelijoiden oikeus opintolainahyvytykseen tutkitaan pääsääntöisesti viran puolesta korkeakouluista saatujen opiskelutietojen ja pankeilta saatujen lainatietojen perusteella. Opiskelijaa tulee siis hakemuksen jättämisen sijasta kehottaa odottamaan eräajossa annettavaa päätöstä.

Huomaa seuraavat poikkeukset:

- Ulkomailla korkeakoulututkinnon suorittaneen on kuitenkin ilmoitettava suorittamansa tutkinto Kelaan. Opintolainahyvyitys voidaan myöntää vain, jos tutkinto on ilmoitettu Kelaan kahden vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta. Muussa kuin alemmassa korkeakoulututkinnoissa hyvytysoikeus tutkitaan yleensä viran puolesta.
- Alemman korkeakoulututkinnon perusteella opintolainahyvyitys myönnetään vain opiskelijan hakemuksesta (koskee myös ulkomailla suoritettua alemmaa korkeakoulututkintoa). Hyvitystä on haettava kahden vuoden kuluessa alemman korkeakoulututkinnon suorittamisesta.

Opiskelija saattaa hakea opintolainahyvitystä heti tutkinnon suoritettuaan, ennen kuin Kela on saanut hyvitysratkaisussa tarvittavat lainatiedot. Hyvitysratkaisujen menettely ja aikataulu kerrotaan näkyvästi hakemuslomakkeessa, minkä avulla pyritään vähentämään turhia hakemuksia. Jos opiskelija kuitenkin hakee hyvitystä, hakemus jää odottamaan lainatietoja ja eräajokäsittelyä. Tarvittaessa opiskelijalle ilmoitetaan tilanteesta asiakaskirjeellä.

Hakemus tulee toimittaa Kelaan. Jos opiskelija toimittaa hakemuksen oppilaitokselle, sen katsotaan tulleen vireille silloin, kun oppilaitos on ottanut hakemuksen vastaan. Tämä on myös hakemuksen saapumispäivä etuusjärjestelmässä.

Jos opintolainavähennyksen piiriin kuuluva hakee opintolainahyvitystä (tai päinvastoin), opiskelijalle annetaan hylkäävä päätös hyvityksestä. Päätöksessä kerrotaan, että opiskelija voi olla oikeutettu opintolainavähennykseen ja että hän voi tarkistaa vähennysoikeutensa asiointipalvelusta. Samalla tutkitaan opiskelijan oikeus opintolainavähennykseen. Opiskelijan tilannetta voidaan selvittää hänelle puhelimitse, Viestit-palvelun avulla tai asiakaskirjeellä. Jos opiskelijalle voidaan myöntää oikeus opintolainavähennykseen, se tehdään ilman uutta hakemusta.

Lue lisää päätöksenantomenettelystä Opintolainahyvyitys > Ratkaiseminen > [Päätöksen antaminen](#).

Hakeminen: ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto

Ulkomaisessa korkeakoulussa tutkinnon suorittaneen on ilmoitettava suorittamansa tutkinto Kelalle. Oikeus opintolainahyvytykseen tutkitaan ilmoituksen perusteella viran puolesta, jos ilmoitettu korkeakoulututkinto on muu kuin alempi korkeakoulututkinto. Jotta hyvitys voidaan myöntää, opiskelijan on ilmoitettava tutkinto Kelalle kahden vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta.

Ilmoitus tehdään lomakkeella OT 29, Ilmoitus ulkomaisessa oppilaitoksessa suoritetusta tutkinnosta. Ilmoituksen tekemisen varmistamiseksi Kela lähettää ulkomailla opiskeleville lomakkeen ja tiedotekirjeen opintotuen viimeisen maksukuukauden alkaessa. Tiedotekirje on o29k, Ulkomailla opiskeleva, ilmoita valmistumisestasi.

Kun opiskelija ilmoittaa ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta, opintolainahyvyitys- tai opintolainavähennysoikeus tutkitaan ilman eri hakemusta. Jos ilmoitus opintolainahyvitykseen oikeuttavasta tutkinnosta tulee myöhässä (esim. tutkinto on suoritettu 27.5.2018 ja ilmoitus on tullut Kelaan 28.5.2020), opintolainahyvitystä ei myönnetä ja opiskelija on käyttänyt oikeutensa hyvitykseen.

Opiskelijalle annetaan päätös opintolainahyvityksestä taikka hylkäävä päätös tai päätösehdotus, jos hänellä on tai on ollut opintolainaa korkeakouluopintojen aikana. Hylkäävä päätös annetaan esimerkiksi silloin, kun opiskelija on ilmoittanut suorittamansa tutkinnon tai hakenut opintolainahyvitystä myöhässä (yli 2 vuotta tutkinnon suorittamisesta).

Jos opiskelija on suorittanut alemman korkeakoulututkinnon, hän päättää itse, hakeeko hän opintolainahyvitystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella. Hakemus on tehtävä opintolainahyvityksen hakemuslomakkeella, eli menettely on sama kuin Suomessa opiskelevilla. Ulkomailla alemman korkeakoulututkinnon suorittaneen on siis sekä ilmoitettava suoritettu tutkinto lomakkeella OT 29 että haettava opintolainahyvitystä lomakkeella OT 30, jos hän haluaa käyttää hyvitysoikeutensa alemman korkeakoulututkinnon perusteella.

Opintolainahyvitysoikeus tulee käytetyksi alemman korkeakoulututkinnon perusteella vain, jos opiskelija sitä hakee ja hyvitys myönnetään. Jos hyvitystä ei myönnetä, hän ei ole käyttänyt oikeuttaan opintolainahyvitykseen. Sillä ei ole merkitystä, millä perusteella hyvitystä ei ole myönnetty (koskee myös tilannetta, jossa ilmoitus tai hakemus tulee myöhässä). Lue tarkemmin kohdasta Opintolainahyvityksen hakeminen: alempi korkeakoulututkinto.

Hakeminen: alempi korkeakoulututkinto

Yliopistossa suoritettuna alemman korkeakoulututkinnon perusteella opintolainahyvyitys myönnetään vain hakemuksesta.

Alemman korkeakoulututkinnon suorittanut päättää itse, hakeeko hän opintolainahyvitystä vai käyttääkö hän hyvityksen vasta sitten, kun suorittaa ylemmän korkeakoulututkinnon (tai muun hyvitykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon).

Opintolainahyvitystä **kannattaa** hakea, jos opiskelija

- suorittaa vain alemman korkeakoulututkinnon
- pitää opinnoissaan taukoa alemman korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen niin, että ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen viivästyy, tai
- on epävarma siitä, suorittaako hän ylemmän korkeakoulututkinnon ja milloin hän sen suorittaa.

Opintolainahyvitystä **ei kannata** hakea alemman korkeakoulututkinnon perusteella, jos opiskelija

- suorittaa myös ylemmän korkeakoulututkinnon määräajassa ja hän nostaa opintolainaa sen aikana.
 - Opiskelija voi tällöin saada suuremman opintolainahyvityksen.
 - Huomioi kuitenkin, että myös alemman korkeakoulututkinnon suorittamiseen käytetty aika on korkeakoulututkinnon suorittamiseen käytettyä aikaa.

Jos opiskelija ei hae opintolainahyvitystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella, hän voi saada opintolainahyvityksen sen jälkeen suoritettavan korkeakoulututkinnon perusteella. Opintolainahyvitysoikeutta ei ole käytetty myöskään silloin, kun opiskelija on hakenut opintolainahyvitystä, mutta sitä ei ole myönnetty. Sillä ei ole merkitystä,

minkä syyn vuoksi opintolainahyvytystä ei ole myönnetty (tutkinto, sen suorittamisaika, lainamäärä taikka myöhässä tehty hakemus tai ilmoitus): opintolainahyvyisoikeutta ei ole käytetty alemman korkeakoulututkinnon perusteella.

Opintolainahyvyisoikeus tulee käytetyksi alemman korkeakoulututkinnon perusteella vain, jos opiskelija on sitä hakenut ja hyvyitys on sen perusteella myönnetty.

Esimerkki

Opintolainahyvytystä kannattaa hakea:

Opinnot on aloitettu syksyllä 2014 ja opiskelija suorittaa alemman korkeakoulututkinnon 3.12.2017. Tutkinnon suorittamisaika oikeuttaa opintolainahyvytykseen. Opiskelija jatkaa opintojaan suorittaakseen ylemmän korkeakoulututkinnon. Vuoden 2019 aikana opiskelija huomaa, että hänen opintonsa viivästyvät, ja on epävarmaa, suorittaako hän ylempää korkeakoulututkintoa. Hän hakee opintolainahyvytystä. Jos hakemus on Kelassa viimeistään 3.12.2019, opiskelijalle myönnetään opintolainahyvyitys. Hyvyitys myönnetään alemman korkeakoulututkinnon suorittamisaikana, 1.8.2014 – 31.12.2017, nostettujen opintolainojen perusteella.

Esimerkki

Opintolainahyvytystä ei kannata hakea:

Opinnot on aloitettu syksyllä 2014 ja opiskelija suorittaa alemman korkeakoulututkinnon 3.12.2017. Opintolainahyvytyksen enimmäismäärä on 180 opintopisteen alemman korkeakoulututkinnon perusteella 3 320 euroa. Opiskelija jatkaa opintojaan suorittaakseen ylemmän korkeakoulututkinnon. Hän tietää nostavansa lisää opintolainaa ja suorittavansa ylemmän korkeakoulututkinnon enintään 6 vuodessa (ensimmäisten korkeakouluopintojen aloittamisesta). Opintolainahyvytyksen enimmäismäärä on 300 opintopisteen alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon perusteella 6 200 euroa. Hän suorittaa tutkinnon keväällä 2020. Tutkinnon suorittamisaika oikeuttaa opintolainahyvytykseen. Hän saa hakemuksetta päätöksen opintolainahyvytyksestä (syksyllä 2020).

Jos opiskelija suorittaa useamman alemman korkeakoulututkinnon, hän voi itse valita, minkä perusteella hän hakee opintolainahyvytystä. Tutkinnon ei siis tarvitse olla opiskelijan ensimmäiseksi suorittama alempi korkeakoulututkinto. Lainahyvytykseen oikeuttavan tutkinnon suoritusajan laskeminen alkaa kuitenkin aina sen lukukauden alusta, jona opiskelija on ottanut vastaan ensimmäisen opiskelupaikan korkeakoulussa (1.8.2014 tai sen jälkeen).

Jos opintolainansaaja on suorittanut sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkinnon, ensimmäiseksi suoritetuksi korkeakoulututkinnoksi katsotaan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen, jollei opintolainahyvytystä ole myönnetty opintolainansaajan hakemuksesta jo alemman korkeakoulututkinnon perusteella. Opintolainahyvyitys myönnetään alemman korkeakoulututkinnon perusteella, jos sitä koskeva hakemus on saapunut Kelaan ennen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamispäivää.

Kun opiskelija on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon, hän ei voi enää sen jälkeen hakemuksen perusteella saada hyvytystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella. Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 b § 3 mom.)

- Jos opiskelijalla on opintolainahvityshakemus vireillä ja Kelaan tulee tieto ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta (tiedonvälityksessä tai ilmoituslomakkeella), hyvitysoikeus ratkaistaan aina tapahtumakäsittelyssä. Käsittelijä tutkii, kumpi on ajallisesti aikaisempi, alemman korkeakoulututkinnon hakemuksen Kelaan saapumispäivä vai muun tutkinnon suorittamispäivä, ja hyvitysoikeus ratkaistaan sen perusteella.
- Jos opiskelijalle on hakemuksesta myönnetty opintolainahvitys alemman korkeakoulututkinnon perusteella ja myöntöpäätöksen jälkeen tulee tieto ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta, hyvitysoikeus on jo käytetty (eikä uutta päätöstä anneta). Tässä tilanteessa ei myöskään tutkita sitä, kumpi on ajallisesti aikaisempi, alemman korkeakoulututkinnon hakemuspäivä vai muun tutkinnon suorittamispäivä, ellei opiskelija sitä vaadi. Opiskelija voi tehdä vaatimuksen uudella hakemuksella, oikaisupyynnöllä tai muulla tavoin. Jos muu tutkinto on suoritettu ennen alemman korkeakoulututkinnon hakemuspäivää, aiemmin annettu opintolainahvityksen myöntöpäätös on oikaistava.

Muut hakijat

Opintolainahvitystä voivat hakea myös muut kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet. Opiskelija voi hakea opintolainahvitystä, jos hän on mielestään suorittanut hyvitykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon ja jos hänellä on opintolainaa, mutta hän ei ole saanut päätöstä tai hylkäävää päätösehdotusta tutkinnon suorittamislukukautta seuraavan lukukauden loppuun mennessä.

Hakemuksen tai ilmoituksen jättämisessä ei ole määräaikaa, kun kyse on muusta kuin alemmasta korkeakoulututkinnosta tai ulkomailla suoritetusta tutkinnosta. Muissa tutkinnoissa opintolainahvityshakemusta ei siis hylätä sillä perusteella, että hyvitystä on haettu yli kahden vuoden kuluttua tutkinnon suorittamisesta.

Jos opiskelija on suorittanut tutkinnon ulkomailla, hänen kannattaa opintolainahvityshakemuksen sijaan käyttää lomaketta OT 29, jolla ilmoitetaan ulkomailla suoritettuja tutkintoja myös eläke-etuutta varten. Jos opiskelija on jo aiemmin ilmoittanut ulkomailla suorittamansa tutkinnon, mutta ei ole saanut päätöstä tai päätösehdotusta opintolainahvityksestä (eikä opintolainavähennyksestä), hänen kannattaa hakea etuutta hakemuslomakkeella.

Jos opiskelija hakee opintolainahvitystä sellaisen tutkinnon perusteella, joka ei ole hyvitykseen oikeuttava tutkinto, opiskelijalle on annettava hylkäävä päätös opintolainahvityksestä. Näin tehdään silloin, kun

- suoritettu tutkinto on muu kuin korkeakoulututkinto
- suoritettu tutkinto on opintolainavähennyksen piiriin kuuluva tutkinto
- opiskelija on jo aiemmin käyttänyt opintolainahvitysoikeutensa.

1.4.1 Vireilletulo

Lue asian vireilletulosta.

Asian vireillepanotavat

Asia pannaan vireille **kirjallisesti** (myös sähköisesti) tai **Kelan suostumuksella suullisesti**. Hakemuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Kelan etuuksien hakemisesta on erityissäännöksiä, joiden perusteella niitä haetaan yleensä erikseen vahvistetuilla hakemuslomakkeilla.

Postitse tai henkilökohtaisesti toimitettuna

Kun etuutta haetaan hakemuksella, hakemuslomake on allekirjoitettava. Jos hakemusta ei ole laadittu hakemuslomakkeelle, asia rekisteröidään vireille ja hakijaa pyydetään täyttämään hakemuslomake. Jos hakemus saapuu allekirjoittamattomana esimerkiksi postitse, siihen ei tarvitse pyytää allekirjoitusta, ellei ole syytä epäillä hakemuksen alkuperäisyyttä tai eheyttä eikä esimerkiksi sitä, että hakemus olisi asiakkaan tahdon vastainen. Lue myös Asiakirjan täydentämisestä kohdat [Hakemuslomakkeen täydentäminen](#) ja [Allekirjoitus](#).

Asia tulee vireille myös puutteellisella hakemuksella. Puutteellista hakemusta ei palauteta asiakkaalle, vaan asiakasta pyydetään täydentämään sitä. Pyydä hakemuksen täydentämistä viestillä, puhelimitse tai kirjeellä. Lue myös Asiakirjan täydentäminen.

Asiakkaalla on oikeus pyynnöstä saada todistus asiakirjan vastaanottamisesta (Kuitti Kelan toimistoon jätetyistä asiakirjoistaYHT02)

Sähköisen asiointipalvelun kautta

Osassa etuuksista asiakas voi saattaa asian vireille myös sähköisellä hakemuksella käyttämällä Kelan sähköisiä asiointipalveluja.

Hänen on tällöin tunnistauduttava joko pankin verkkotunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisen henkilökortin avulla. Sähköisen asiointipalvelun kautta jätetyistä hakemuksista lähtee automaattinen vastaanottokuitaus lähettäjälle.

Asia voi tulla vireille myös viestipalvelun kautta viestillä.

Tutustu verkkoasiointiin Kelassa.

Sähköpostitse tai faksilla

Asia voi tulla vireille myös sähköpostilla tai faksilla. Vireilletulotiedoista tulee käydä ilmi mitä asia koskee sekä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Etuasioita (etuuteen liittyvät tiedot, hakemus tai hakemuksen liitteet) **ei** kuitenkaan tule Kelaan lähettää **sähköpostilla** tietoturvasyistä, koska sähköpostin lähettäjä koskevaa tietoa voidaan muokata helposti teknisesti. Henkilön sähköinen tunnistaminen ei ole käytössä Kelan sähköpostissa. Kela ei voi ohjata tai suositella asiakasta lähettämään salassa pidettäviä tietoja suojaamattomassa sähköpostissa. Tämän vuoksi Kela ei ilmoita sähköpostiyhteystietoja, johon etuasioita voidaan lähettää. Kela tarjoaa sähköisenä palveluna tietoturvallisen [Asiointipalvelun](#). Jos etuutta koskeva viesti lähetetään Kelaan sähköpostilla, Kelassa ei voida turvata sitä, että sähköposti saapuu Kelaan ja etuasiasia tulee vireille. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla, joten vastuu sähköpostin perille menosta jää sähköpostia lähetettäessä lähettäjälle. [Katso poikkeukset](#).

Faksina toimitettu hakemus tulee vireille faksin saapumispäivänä. Faksatussa hakemuksessa oleva allekirjoitus on riittävä, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä ole syytä epäillä asiakirjan alkuperäisyyttä ja säilymistä muuttumattomana. Tällöin alkuperäistä hakemuslomaketta ei tarvitse toimittaa myöhemmin.

Suullisesti

Tietyissä tilanteissa asia voi tulla vireille myös asiakkaan suullisen hakemuksen tai ilmoituksen perusteella (esimerkiksi etuuden lakkautus tai päätöksen oikaisu asiakkaan eduksi). Suullisesti saadut tiedot on aina dokumentoitava Oivan yhteydenottoon. Luo tarvittaessa toimeksiantotyö ja liitä yhteydenotto siihen.

Lue [suullisesta hakemisesta](#).

1.4.1.1 Lähettäjän vastuu

Lähettäjä vastaa asiakirjan perillemenosta oikeaan osoitteeseen oikeassa ajassa. Asiakkaalla on ensisijainen velvollisuus selvittää, minkä viranomaisen tehtäviin asiakirjan käsittely kuuluu. Asiakas vastaa myös siitä, että asiakirja tulee perille toimivaltaiseen viranomaiseen ennen määräajan päättymistä. Esimerkiksi postinkulun viivästyminen ei poista lähettäjän vastuuta. Asiakkaan on varmistettava, että kirjeessä on tarpeeksi postimerkkejä. Lue myös [asiakirjan siirrosta](#).

1.4.1.2 Asiakirjan siirto

Jos Kelaan on erehdyksessä toimitettu hakemus tai muu asiakirja, sitä ei saa jättää käsittelemättä vaan se on viipymättä siirrettävä toimivaltaiseksi katsottavalle viranomaiselle.

Lue asiakirjan siirrosta.

1.4.2 Kuka voi hakea etuutta?

Tässä ohjeessa on kerrottu yleiset säännöt siitä, kuka voi hakea etuutta missäkin tilanteessa. Tämän lisäksi on olemassa etuuskohtaisia säännöksiä, jotka voivat joko poiketa näistä yleisistä ohjeista tai täydentää niitä. Etuuksien osalta katso myös kohta Maksaminen.

1.4.2.1 Henkilö itse

18 vuotta täyttänyt henkilö

- hakee etuutta yleensä itse
- voi valtuuttaa toisen henkilön eli asiamiehen toimimaan puolestaan (esimerkiksi hakemaan etuutta)
- voi itse hakea etuutta, vaikka hänelle olisi määrätty edunvalvoja
 - ellei holhousviranomainen ole rajoittanut hänen toimintakelpoisuuttaan
- on täysivaltainen, ellei holhousviranomainen edunvalvojan määrätessään ole julistanut häntä vajaavaltaiseksi

- vajaavaltaiseksi julistetun puolesta etuutta hakee edunvalvoja

Lue lisää asianosaisasemasta ja puhevallan käyttämisestä, täysi-ikäiselle määrätystä edunvalvojasta, rinnakkaisesta puhevallasta, toimintakelpoisuuden rajoittamisesta ja vajaavaltaisen puhevallasta

Alle 18-vuotias

- on vajaavaltainen ja hänen puolestaan etuuksia hakee yleensä hänen edunvalvojansa
 - edunvalvojina ovat yleensä hänen **huoltajansa**
- 15 vuotta täyttänyt on vajaavaltainen
 - mutta hänellä **on oikeus myös itse hakea** etuutta
- **katso tarkemmin etuuskohtaiset menettelyt**

Jos henkilöllä itsellään ei ole oikeutta hakea etuutta ja hän on jättänyt etuushakemuksen, ota yhteyttä tämän edunvalvojaan tai huoltajaan.

Lue lisää alaikäisen puhevallan käyttämisestä

1.4.2.2 Edunvalvoja

Jos edunvalvoja on **määrätty hoitamaan päämiehen** (edunvalvonnan alainen henkilö) **taloudellisia asioita** tai taloudellisia asioita ja varallisuutta/omaisuutta

- edunvalvojalla **on oikeus** hakea etuutta päämiehen puolesta
- eikä päämiehen **toimintakelpoisuutta ole rajoitettu taloudellisten asioiden hoitamisen osalta**, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **joko päämies itse tai edunvalvoja**. Jos etuutta hakee tai hakemuksen on allekirjoittanut päämies itse, on **edunvalvojaa kuultava asiassa**.
- mutta päämiehen oikeustoimikelpoisuutta **on rajoitettu** siten, ettei hän voi hoitaa taloudellisia asioitaan, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **vain** edunvalvoja.
- ja päämies on **julistettu vajaavaltaiseksi** etuutta voi hakea **vain** edunvalvoja
- etuus **maksetaan** edunvalvojalle tai hänen määräämälleen etuudensaajan tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvojasta.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä. **Tarkista** edunvalvojan **tehtävän sisältö** [holhousasioiden rekisterikyselyllä](#). Holhousasioiden rekisteristä näkyy

- edunvalvojan nimi ja tunniste tiedot
- tieto edunvalvonnan alkamis- tai lakkaamisajankohdasta
- tieto edunvalvojan tehtävästä ja henkilön toimintakelpoisuuden rajoittamisesta (onko rajoitettu vai ei)
- tieto siitä, mikä viranomainen on ratkaissut asian.

Kyselyä pääset käyttämään Ratkaisutyön etuuskohtaisilta sivuilta kohdasta Työvälaineet (Holhousasioiden rekisteri). Tee kysely antamalla etuudensaajan henkilötunnus. Kyselyä varten tulee anoa käyttöoikeudet Tahdin Käyttövaltuuksienhallintajärjestelmästä (KVH) / Etuuskyselyt / Holhousrekisterin kyselijä.

Huomaa, että voimassa oleva edunvalvontamääräys on voitu toimittaa Kelaan myös jo muun hakemuksen yhteydessä, jolloin määräys löytyy Oiwasta asiakkaan asiakirjoista.

Lue lisää edunvalvoja täysi-ikäiselle henkilölle, edunvalvojan rinnakkainen puhevalta, toimintakelpoisuuden rajoittaminen ja edunvalvojan puhevalta, täysi-ikäisen vajaavaltaisen puhevalta ja edunvalvonnan päättyminen.

1.4.2.3 Edunvalvontavaltuutettu

Edunvalvontavaltuutettu voi hakea etuutta päämiehensä puolesta

- jos edunvalvontavaltuutus on asianmukaisesti vahvistettu ja rekisteröity ja kun edunvalvontavaltuutus kattaa taloudellisten asioiden, kuten etuusasioiden hoidon – tuki maksetaan edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalla tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvontavaltuutuksesta.

- Edunvalvontavaltuutus merkitään holhousasioiden rekisteriin.
- Tiedon voimassa olevasta edunvalvontavaltuutuksesta saat henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.
- Tieto edunvalvontavaltuutuksesta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä.
- **Holhousasioiden rekisteristä** rekisterikyselyllä näkyy **edunvalvontavaltuutetun nimi** ja tunniste.
- Tarkempi tieto edunvalvontavaltuutetun tehtävästä selviää edunvalvontavaltakirjasta.
- Selvitä aina myös edunvalvontavaltuutuksen sisältö
- Jos valtuutusta ei ole liitetty hakemukseen tai sitä ei ole toimitettu aiemmin Kelaan, pyydä edunvalvontavaltuutetulta kopio edunvalvontavaltakirjasta.

Lue lisää edunvalvontavaltuutuksesta ja miten menetellään kun edunvalvontavaltuutettu hoitaa taloudellisia asioita.

1.4.2.4 Asiamies eli valtuutettu

Asiamies eli valtuutettu voi hakea etuutta päämiehen puolesta. Asiamiehen on

- esitettävä valtakirja tai
- muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan valtuuttajaa

Jos asiamiehenä toimii julkinen oikeusavustaja, Suomen Asianajajaliittoon kuuluva asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, hänen ei tarvitse esittää valtakirjaa Kelassa, **ellei ole syytä epäillä** valtuutuksen todenperäisyyttä.

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista pidetään julkista luetteloa (oikeudenkäyntiavustajaluettelo). Tiedon siitä, onko lakimies saanut luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana, voi tarkistaa oikeushallinnon asiointipalvelusta (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>). Asianajajan kuulumisen Asianajajaliittoon voi tarkistaa Asianajajaliiton sivuilta etsi asianajaja –haulla (https://www.asianajajaliitto.fi/etsi_asianajaja).

Valtuuttajan on kuitenkin **asioitava henkilökohtaisesti**, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Lue lisää asiamiehen valtuutukseen perustuvasta oikeudesta toimia päämiehen puolesta ja asiamiehestä ilman valtakirjaa.

1.4.2.5 Lähiomainen tai muu henkilö

Lähiomainen tai muu henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii henkilöstä **voi hakea etuutta toisen puolesta**

- jos henkilö **ei** sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia **itse pysty** hakemaan etuutta (tai muutoin huolehtimaan eduistaan ja oikeuksistaan) **eikä** hänellä ole **edunvalvojaa**. Tämä edellyttää myös sitä, että Kela **hyväksyy** lähiomaisen tai muun henkilön toimimaan toisen puolesta ja että **etuuslaissa on tästä asiasta säännös**
- kansaneläkelain etuudet (KEL 568/2007 54 § 2 mom.)
- vammaisetuudet (570/2007 15 § 2 mom.)
- kuntoutusetuudet ja kuntoutusrahaetuudet (566/2005 5 luku 42 §)
- eläkkeensaajan asumistuki (EAL 571/2007 3 luku 20 § 2 mom.)
- sairausvakuutuslain mukaiset etuudet (SVL 1224/2004 15 luku 2 § 3 mom.) ja
- vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelua koskevat asiat (133/2010 13 § 2 mom.)

Tällaisen henkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa, vaan hänen esiintymisensä perustuu Kelan hyväksyntään.

Lue lisää miten lähiomainen tai muu päämiehestä huolehtinut henkilö voi käyttää puhevaltaa ja miten hyväksyminen kirjataan.

1.4.3 Hakuaika

Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneiden opiskelijoiden oikeus opintolainahyvitykseen tutkitaan pääsääntöisesti viran puolesta korkeakouluista saatujen opiskelutietojen ja pankeilta saatujen lainatietojen perusteella. Opiskelijaa tulee siis hakemuksen jättämisen sijasta kehottaa odottamaan eräajossa annettavaa päätöstä.

Huomaa seuraavat poikkeukset:

- Ulkomailla korkeakoulututkinnon suorittaneen on kuitenkin ilmoitettava suorittamansa tutkinto Kelaan. Opintolainahyvyitys voidaan myöntää vain, jos tutkinto on ilmoitettu Kelaan kahden vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta. Muussa kuin alemmassa korkeakoulututkinnoissa hyvitysoikeus tutkitaan yleensä viran puolesta.
- Alemman korkeakoulututkinnon perusteella opintolainahyvyitys myönnetään vain opiskelijan hakemuksesta (koskee myös ulkomailla suoritettua alemmaa korkeakoulututkintoa). Hyvitystä on haettava kahden vuoden kuluessa alemman korkeakoulututkinnon suorittamisesta.

Opintolainahyvitystä on haettava kahden vuoden kuluessa alemman korkeakoulututkinnon suorittamisesta. Hakemus on kuitenkin aina tehtävä ennen kuin opiskelija suorittaa ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon.

Jos opiskelija suorittaa ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon ja hän ei ole hakenut opintolainahyvitystä aiemmin suorittamansa alemman korkeakoulututkinnon perusteella, hyvitysoikeus ratkaistaan ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon perusteella. Opiskelija ei voi enää tämän jälkeen saada opintolainahyvitystä hakemalla sitä alemman korkeakoulututkinnon perusteella, koska hyvitysoikeus on käytetty ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon perusteella.

Jos alemman korkeakoulututkinnon suorittamispäivä on esimerkiksi 24.5.2017, hakemuksen on oltava Kelassa viimeistään 24.5.2019. Jos hakemus tulee myöhässä, opiskelijalle annetaan hylkäävä päätös, mutta hän ei ole käyttänyt oikeuttaan opintolainahyvitykseen. Vastaava hylkäyspäätös annetaan myös silloin, kun ulkomailla tutkinnon suorittanut ilmoittaa tutkinnon yli kahden vuoden kuluttua sen suorittamisesta (hyvitysoikeus on käytetty, jos suoritettu tutkinto on muu kuin alempi korkeakoulututkinto). Ulkomailla suoritettu tutkinto kannattaa kuitenkin aina ilmoittaa eläke-etuuden vuoksi.

Opintolainahyvitystä haetaan [Opintolainhyvityslomakkeella, OT30 \(pdf\)](#).

Opintolainahyvityksessä ei ole asiointipalvelun verkkohakemusta. Viestit-palvelun kautta tullut hakemukseksi katsottava viesti on myös hyväksyttävä hakemukseksi.

Hakemus tulee toimittaa Kelaan. Jos opiskelija toimittaa hakemuksen oppilaitokselle, sen katsotaan tulleen vireille silloin, kun oppilaitos on ottanut hakemuksen vastaan. Tämä on myös hakemuksen saapumispäivä etuusjärjestelmässä.

Ulkomaisessa korkeakoulussa tutkinnon suorittaneen on ilmoitettava suorittamansa tutkinto Kelalle. Oikeus opintolainahyvitykseen tutkitaan ilmoituksen perusteella. Jotta hyvitys voidaan myöntää, opiskelijan on ilmoitettava tutkinto Kelalle kahden vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta.

Jos opiskelija on suorittanut ulkomailla alemman korkeakoulututkinnon ja hän haluaa opintolainahyvityksen sen perusteella, opiskelijan on sekä ilmoitettava suorittamansa tutkinto että haettava opintolainahyvitystä. Hakemus on tehtävä kahden vuoden kuluttua tutkinnon suorittamisesta.

Kun kyse on muusta kuin alemmasta korkeakoulututkinnosta tai ulkomailla suoritetusta tutkinnosta, hakemuksen tai ilmoituksen jättämisessä ei ole määräaikaa. Muissa tutkinnoissa opintolainahyvityshakemusta ei siis hylätä sillä perusteella, että hyvitystä on haettu yli kahden vuoden kuluttua tutkinnon suorittamisesta.

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 e §)

Hakemuksen liitteet

[Ilmoitus ulkomaisessa oppilaitoksessa suoritetusta tutkinnosta, OT29 \(pdf\)](#)

- Kopio tutkintotodistuksesta ja käännös siitä suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi, jos todistus on muunkielinen.

[Opintolainahyvityshakemukseen, OT30 \(pdf\)](#) ei yleensä tule hakemusliitteitä. Jos opiskelija hakee hyvitystä ulkomailla suoritettua tutkinnon perusteella, jota hän ei ole aiemmin ilmoittanut Kelalle, häneltä pyydetään ”hakemuksen liitteeksi”

- [Ilmoitus ulkomaisessa oppilaitoksessa suoritetusta tutkinnosta, OT29\(pdf\)](#)

1.4.4 Lisäselvitysten pyytäminen

Lue asian selvittämisestä ja lisäselvitysten pyytämisestä.

Jos asiakkaan toimittama hakemus on puutteellinen, pyydä asiakasta täydentämään hakemuslomakkeella ilmoitettuja tietoja tai toimittamaan hakemuslomakkeen liitteenä tarvittavia asiakirjoja. Selvitä ennen lisäselvitysten pyytämistä, onko tieto jo Kelassa

ja voiko sitä käyttää (esimerkiksi asiakkaan aiempien hakemusten tai toisen etuuden hakemisen yhteydessä toimitetut tiedot, asiakkaan perheenjäsenten tiedot). Jos tieto on jo Kelassa käytävissä, älä pyydä selvityksiä uudelleen. Tärkeää on, että pyydät kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat lisäselvitykset mahdollisuuksien mukaan kerralla.

Huomaa, että eri etuuslaeissa on määritelty, milloin Kela saa pyytää lisäselvityksiä suoraan ulkopuoliselta taholta. Lue lisää [tietojen saamisesta muilta tahoilta](#).

Viestipalvelulla, soittamalla tai kirjallisesti

- Lisäselvitysten pyytämisen priorisointijärjestys on etuuskäsittelyssä
 - Viestipalvelu tai puhelin
 - Asiakaskirje (jos viestipalvelu tai puhelin eivät ole mahdollisia tai eivät sovellu asiakkaan tilanteeseen)
- Lisäselvitykset pyydetään ensisijaisesti viestipalvelulla tai puhelimitse sen mukaan, kumpi näistä on tarkoituksenmukaisempi, ja saattaa asian paremmin päätökseen.
- Jos asiakasta ei tavoiteta viestillä tai soittamalla, asiakkaalle lähetetään asiakaskirje.
- Ilmoita asiakkaalle määräaika, mihin mennessä hänen tulee toimittaa pyydetty lisäselvitys. Kerro samalla, että asia voidaan määräajan kuluttua ratkaista, vaikka hän ei toimittaisi pyydettyä lisäselvitystä.
- Kirjaa suullisen lisäselvityspyynnön yhteydessä Oiwan yhteydenottoon, mitä lisäselvityksiä olet pyytänyt asiakkaalta ja mihin mennessä hänen tulee toimittaa ne.
- Jos asiakkaalla on jo vireillä työ Oiwassa, liitä yhteydenotto työhön, ja aseta sille tarvittaessa uusi odottamisaika.
- Ohjaa asiakas toimittamaan tarvittavat liitteet ensisijaisesti kela.fi/asiointi Liitteet ja viestit -palvelun kautta tai kerro asiakkaalle vastausosoite, johon liitteet voi lähettää. Osoitteet löydät esim. Kela.fi:stä kohdasta Henkilöasiakkaat - [Postiosoitteet](#). Käytössä on asiakkaan asuinpaikan mukaiset postilokero-osoitteet.

Viestipalvelua käytetään etuuskäsittelyssä silloin, kun asiakas on hyväksynyt viestipalvelun käytön verkossa. Sitä kannattaa käyttää erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa ei ole tarvetta asiakkaan kokonaisvaltaiseen elämäntilanteen tai palvelutarpeen kartoittamiseen.

Jos asiakkaalle soitetaan, ja hän ei vastaa puheluun, hänelle lähetetään tekstiviesti tietokoneelta 0100100-palvelusta (**Sinetin etusivu**)

- Kelassa on käytössä yhteiset tekstiviestimallit erilaisia tilanteita ja tarpeita varten. Etuuskäsittelyjen omat viestimallit löytyvät Etuuskäsittely ohje -sivuilta Työvälineet otsikon alta.
- Muokkaa käyttämäsi mallia tarvittaessa asiakkaalle annetun puhelinnumeron osalta.
- Kopioi tekstiviesti ennen sen lähettämistä ja kirjaa se Oiwan yhteydenottoon

Lisäselvitykset on hyvä pyytää asiakaskirjeellä silloin, jos tämä on tarkoituksenmukaista asiakkaan tilanne, selvitysten määrä tai laatu huomioon ottaen. Vaativissa etuusasioissa voi olla kuitenkin järkevää tavoitella asiakasta esim. puhelimitse parikin vuorokautta ennen asiakaskirjeen lähettämistä.

Asiakas voi toimittaa lisäselvityksen joko viestipalvelun liitteenä, suullisesti tai kirjallisesti. Asiakas voi esimerkiksi puhelimitse täydentää hakemuslomakkeella ilmoittamatta jääneitä tietoja. Hakemuksen liitteenä toimitettavat ulkopuolisen tahon antamat selvitykset, kuten palkkatodistus tai vuokrasopimus, on kuitenkin toimitettava

viestin liitteenä tai kirjallisesti. Etuuskohtaisesti on määritelty, mitkä tiedot asiakkaan tulee aina toimittaa kirjallisesti.

Sähköposti ei ole tietoturvasyistä Kelassa virallinen asiointikanava. Jos asiakas kuitenkin toimittaa lisäselvityksen tai liitteitä sähköpostilla, ne hyväksytään. Lue lisää lisäselvitysten toimittamisesta sähköisesti ja liitetiedostojen vastaanottamisesta muistitikulla, CD:llä tai kännykällä.

Hakemuslomakkeen täydentäminen

- Jos asiakkaan toimittama hakemuslomake on **puutteellisesti täytetty**, älä palauta alkuperäistä hakemusta asiakkaalle täydennettäväksi, vaan pyydä häntä muutoin selvittämään hakemuslomakkeesta puuttuvia tietoja, ensisijaisesti viestipalvelun avulla.
- Kirjaa asiakkaan asiaan liittyvä täydennys tai muu tieto Oiwaan (ei-skannattavissa etuuksissa hakemuslomakkeelle tai erilliselle paperille). Jos kirjaat hakemuslomakkeelle asiakkaan ilmoittamia tietoja, erottele kirjaamasi tiedot asiakkaan omakätisistä merkinnöistä (esim. puumerkilläsi).
- Jos hakemuslomakkeesta puuttuu allekirjoitus, lue lisää allekirjoituksesta.

Lue lisää hakemuslomakkeen täydentämisestä ja asiakirjan täydentämisestä.

Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle

Lue määräajasta lisäselvityksen toimittamiselle.

- Ilmoita lisäselvityspyynnön yhteydessä asiakkaalle määräaika, mihin mennessä pyydyt lisäselvitykset tulee toimittaa. Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle on yleensä kaksi viikkoa, mutta se voi olla pidempikin, jos selvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Ulkomaille lähetettävään lisäselvityspyyntöön on syytä antaa pidempi määräaika. Määräaika voi olla toisaalta lyhyempikin kuin kaksi viikkoa, jos asiakas kertoo pystyvänsä toimittamaan selvityksen jo aiemmin.
- Älä pyydä samaa kerran jo pyydettyä lisäselvitystä uudelleen. Jos asiakas on kirjallisesti hakemuslomakkeessa tai muutoin ilmoittanut toimittavansa lisäselvityksiä tiettyyn määräpäivään mennessä, älä pyydä asiakasta toimittamaan näitä lisäselvityksiä.
- Jos asiakas ei toimita lisäselvityksiä määräajassa, asia voidaan määräajan kuluttua käsitellä käytettävissä olevien tietojen perusteella.
- Erityisesti ennen hylkäävän päätöksen antamista on hyvä tarkistaa, onko yhteydenotoissa, kommentteissa tai asiakaskirjeissä mainintaa asiakkaan kanssa sovitusta tai hänelle annetusta poikkeavasta määräajasta.
- Määräaika voidaan asiakkaan pyynnöstä pidentää, jos asiakas ei pysty toimittamaan lisäselvityksiä alkuperäiseen määräaikaan mennessä. Jos asiakas pyytää lisää aikaa, sovi hänen kanssaan uusi määräaika, kirjaa se Oiwan yhteydenottoon, liitä tämä odottavaan työhön ja aseta työlle tarvittaessa uusi odottamisaika. Voit antaa lisää aikaa yleensä vain kerran. Tarvittaessa määräaika voidaan tämänkin jälkeen pidentää, jos selvityksen viipyminen johtuu asiakkaasta riippumattomista syistä.
- Vaikka selvitys olisi saapunut määräajan kuluttua umpeen, se otetaan huomioon päätöksenteossa. Jos päätös on jo tehty, se voidaan tarvittaessa oikaista.

1.5 Määrä

Opintolainahyvitys on 40 prosenttia hyvitykseen oikeuttavan opintolainan 2 500 euroa ylittävästä määrästä.

Opintolainahyvityksen laskeminen

Opintolainahyvitykseen oikeuttava lainamäärä lasketaan siten, että tutkinnon suorittamislukukauden lopun (31.7. tai 31.12.) opintolainamäärästä vähennetään

- huomioon otettavien korkeakouluopintojen (1.8.2014 tai sen jälkeen aloitetut ensimmäiset korkeakouluopinnot) aloittamista edeltävän lukukauden lopun opintolainan määrä
- opintolainapääomaan opintolainahyvitykseen oikeuttavana opiskeluaikana puolivuositain lisätyt (pääomitetut) korot sekä
- omavastuu 2 500 euroa.

Näin saadaan opiskelijan opintolainahyvitykseen oikeuttava **henkilökohtainen lainamäärä**.

Opintolainahyvityksellä on kuitenkin tutkintokohtainen, laskennallinen enimmäislainamäärä. **Tutkintokohtainen lainamäärä** määräytyy sen lainamäärän perusteella, joka vastaa kyseisen tutkinnon tavoiteajan mukaista opintolainamäärää. Se lasketaan niin, että jokaista lukuvuotta kohti huomioidaan 9 kuukauden laina ja lukukautta kohti 5 kuukauden laina. Hyvityksessä huomioitava lainamäärä on enintään

- 400 e/kk suomalaisessa korkeakoulussa suoritetussa tutkinnossa
- 700 e/kk ulkomaisessa korkeakoulussa suoritetussa tutkinnossa.

Esimerkki

- tutkinnon tavoiteaika 5 lukuvuotta: $5 \times 9 \text{ kk} \times 400 \text{ e/kk} = 18\,000 \text{ euroa}$
- ulkomailla suoritettu tutkinto, tavoiteaika 4 lukuvuotta: $4 \times 9 \text{ kk} \times 700 \text{ e/kk} = 25\,200 \text{ euroa}$
- tutkinnon tavoiteaika 3,5 lukuvuotta: $(3 \times 9 \text{ kk} + 5 \text{ kk}) \times 400 \text{ e/kk} = 12\,800 \text{ euroa}$

Kotimaisessa oppilaitoksessa suoritetuissa tutkinnoissa käytetään aina vain kotimaan lainatakauksen määrää riippumatta siitä, onko opiskelijalle jossain vaiheessa opintoja myönnetty ulkomailla opiskelun mukainen lainatakaus (esimerkiksi vaihto-opiskelu). Opintojaksot ulkomailla eivät siis suurena tutkintokohtaista lainamäärää.

Jos opiskelija on lukuvuoden opiskelukuukausien lisäksi nostanut myös kesäopintojen aikaiset opintolainat, hänen tutkintokohtainen lainamääränsä on pienempi kuin henkilökohtainen lainamäärä. Opintolainahyvityksen määrä lasketaan tutkintokohtaisen lainamäärän mukaan, eli kesäopintotuen lainat eivät yleensä suurena myönnettävän opintolainahyvityksen määrää.

Opintolainahyvitys lasketaan aina pienemmän lainamäärän mukaan, henkilökohtaisen tai tutkintokohtaisen lainamäärän mukaan. Opintolainahyvitys on tästä summasta 40 % (2 500 euroa ylittävästä osasta).

Katso [lisäesimerkkejä opintolainahyvityksestä kela.fi-sivuilta](#).

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 f §)

Opintolainan lyhennykset korkeakouluopintojen aikana

Jos opiskelija on korkeakouluopintojen aikana (ennen tutkinnon suorittamislukukauden loppua) lyhentänyt opintolainansa tai takausvastuovelkaansa, lyhennys pienentää tutkinnon suorittamislukukauden viimeisen päivän lainamäärää ja yleensä myös opintolainahyvityksen määrää. Lyhennyksiä ei siis erikseen huomioida lainamäärissä, joita käytetään hyvityksen määrän ohjelmallisessa laskemisessa.

Ainoastaan sellaisessa poikkeuksellisessa tapauksessa, että lainansaaja pystyy todisteellisesti osoittamaan, että hän on hyvitykseen oikeuttavien opintojen aikana lyhentänyt muuta kuin hyvitykseen oikeuttaviin opintoihin nostettua opintolainaa, voidaan kaavamaisesta laskutavasta poiketa.

Vastaava on mahdollista myös takausvastuuvellassa eli opiskelija maksaa pois Kelan perittävänä olevaa opintolainaa huomioon otettavien korkeakouluopintojen aikana. Opiskelija voi esimerkiksi korkeakouluopintojen aikana lyhentää aiemmin syntynyttä toisen asteen opintojen takausvastuuvellaa. Tällaisen lyhennyksen ei tule pienentää opintolainahyvitykseen oikeuttavan opintolainan määrää.

Opiskelijan on tehtävä asiasta selvitys joko uudelleen käsittelypyynnössä, valituksessa tai oikaisupyynnössä.

Esimerkki

Kaavamainen laskutapa. Ammattikorkeakouluopiskelija on suorittanut 210 opintopisteen ammattikorkeakoulututkinnon määräajassa. Tutkinnon suorittamislukukauden lopussa hänellä on opintolainaa 15 640 euroa. Tästä summasta vähennetään korkeakouluopintoja edeltäneisiin toisen asteen opintoihin nostetut lainat (4 400 euroa) ja korkeakouluopintojen aikana pääomitetut korot (440 euroa). Korkeakouluopintojen aikana nostettujen opintolainojen määräksi jää 10 800 euroa. Tutkinnon tavoiteaikaa (3,5 lv) vastaava tutkintokohtainen lainamäärä on $(3,0 \text{ lv} \times 9 \text{ kk/lv} + 5 \text{ kk}) \times 400 \text{ e/kk} = 12\,800 \text{ euroa}$. Lainahyvityksen määrä lasketaan henkilökohtaisen lainamäärän perusteella, koska se on pienempi. Opintolainahyvitys on $(10\,800 - 2\,500) \times 40\% = 3\,320 \text{ euroa}$.

Todisteellinen selvitys. Opiskelija valittaa saamastaan opintolainahyvityspäätöksestä ja osoittaa pankkitositteilla, että hän on korkeakouluopintojen aikana maksanut pois toisen asteen opintoihin nostamansa opintolainan (4 400 euroa). Tutkinnon suorittamislukukauden lopun lainamäärästä (15 640 euroa) vähennetään siten vain pääomitetut korot (440 euroa), koska opiskelija on todisteellisesti nostanut korkeakouluopintojensa aikana opintolainaa 15 200 euroa. Lainahyvityksen määrä lasketaan tutkintokohtaisen lainamäärän perusteella, koska se on pienempi. Opintolainahyvitys on $(12\,800 - 2\,500) \times 40\% = 4\,120 \text{ euroa}$.

Kelan perittävänä olevat opintolainat

Jos korkeakoulututkinnon suorittaneella on takausvastuun perusteella Kelan perittävänä olevaa opintolainaa, myös ne otetaan huomioon opintolainahyvityksessä.

Opintolainahyvityksen määrää laskettaessa otetaan huomioon pankeissa oleva ja Kelan perittävänä oleva lainamäärä tutkinnon suorittamislukukauden viimeisenä päivänä, josta vähennetään

- huomioon otettavien korkeakouluopintojen (1.8.2014 tai sen jälkeen aloitetut ensimmäiset korkeakouluopinnot) aloittamista edeltävän lukukauden lopun opintolainan määrä pankeissa ja Kelassa
- opintolainapääomaan opintolainahyvitykseen oikeuttavana opiskeluaikana puolivuositain lisätyt (pääomitettut) korot. Kelan perittävänä olevalle opintolainalle kertyneitä korkosaatavia ei huomioida.
- omavastuu 2 500 euroa

Kelan perittävänä oleva lainamäärä sisältää lainapääomat, korot ja ilmoituskulut, jotka Kela on maksanut pankille takausvastuun perusteella. Opintolainahyvitystä laskettaessa ei siis huomioida perintäsaatavalle Kelan perinnän aikana kertyneitä korkoja.

Tilanteet, jossa Kelan perittävänä oleva opintolaina suurentaisi myönnettävää opintolainahyvitystä, ovat poikkeuksellisia. Joulukuusta 2014 alkaen kaikki opintotukiaikana erääntyvät opintolainan korot pääomitetaan, joten on hyvin harvinaista, että Kela takaajana maksaisi opintolainahyvitykseen oikeuttavia opintolainoja. On kuitenkin mahdollista, että Kela on takaajana maksanut esimerkiksi opiskelijan muihin opintoihin aiemmin nostamia opintolainoja.

Esimerkki

Opiskelija aloittaa opintolainahyvitykseen oikeuttavat korkeakouluopinnot syksyllä 2014 ja hän suorittaa korkeakoulututkinnon keväällä 2018. Korkeakouluopintojen aloittamista edeltävän lukukauden viimeisenä päivänä, 31.7.2014, hänellä on Kelan perittävänä olevaa opintolainaa 4 400 euroa ja korkosaatavia 616 euroa. Korkeakoulututkinnon suorittamislukukauden viimeisenä päivänä, 31.7.2018, hänellä on Kelan perittävänä sama lainamäärä 4 400 euroa ja korkosaatavia 1 540 euroa. Opintolainahyvityksessä otetaan huomioon ainoastaan perittävänä oleva lainamäärä ilman korkosaatavia. Kelan perittävänä oleva opintolaina ei tässä tapauksessa vaikuta opintolainahyvityksen määrään.

Jos opiskelijalla on Kelan perittävänä olevaa opintolainaa tutkinnon suorittamislukukauden viimeisenä päivänä, hyvitysoikeus ratkaistaan aina tapahtumakäsittelyssä. Käsittelijän on tällöin selvitettävä, huomioidaanko Kelan perittävänä olevaa opintolainaa opintolainahyvityksen laskemisessa ja millä tavoin.

Esimerkki

Kun opiskelija aloitti korkeakouluopinnot, hänellä oli Kelan perittävänä olevaa opintolainaa 4 400 euroa. Korkeakouluopintojen aikana opiskelija lyhensi takausvastuuvelkaa 2 000 eurolla, eli hänellä oli tutkinnon suorittamislukukauden lopussa Kelan perittävänä olevaa opintolainaa 2 400 euroa. Tällaisen lyhennyksen seurauksena opintolainahyvityksen laskemisessa huomioon otettava lainamäärä ei kuitenkaan saa pienentyä. Kelan perittävänä olevaa opintolainaa ei siis tule huomioida hyvityksen laskemisessa silloin, kun kyse on muusta kuin korkeakouluopintoihin nostetun opintolainan takausvastuuvelasta.

1.6 Ratkaiseminen

Päätöksen opintolainahyvyityksestä tekee Kela (Itäinen opintotukiryhmä). Yleensä päätös tehdään viran puolesta eli ilman hakemusta korkeakouluilta ja pankeilta saatujen tietojen perusteella.

Huomaa seuraavat poikkeukset:

- Ulkomailla korkeakoulututkinnon suorittaneen on kuitenkin ilmoitettava suorittamansa tutkinto Kelaan. Opintolainahyvyitys voidaan myöntää vain, jos tutkinto on ilmoitettu Kelaan kahden vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta. Muussa kuin alemmassa korkeakoulututkinnoissa hyvytsoikeus tutkitaan yleensä viran puolesta.
- Alemman korkeakoulututkinnon perusteella opintolainahyvyitys myönnetään vain opiskelijan hakemuksesta (koskee myös ulkomailla suoritettua alemmaa korkeakoulututkintoa). Hyvitystä on haettava kahden vuoden kuluessa alemman korkeakoulututkinnon suorittamisesta.

1.6.1 Käsittelypaikka

- [Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat](#)
- [Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat](#)
- [Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat](#)

Käsittelypaikalla tarkoitetaan tässä ohjeessa etuusasian valmistelu- ja ratkaisupaikkaa.

Etuusasian valmistelu ja ratkaiseminen tapahtuvat pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä. Hakemus voidaan valmistella ja ratkaista myös muussa kuin kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä siten, kun siitä on erikseen sovittu. Esimerkiksi tiettyjen etuuksien tai asiakasryhmien valmistelu- ja ratkaisutoiminta on keskitetty Kelassa. Lue tarkemmin poikkeavista käsittelypaikoista kyseisen etuuden ohjeista.

Kotikunnan mukaan määräytyvä vakuutuspiiri

Kelan etuusjärjestelmien toiminta pohjautuu henkilön toimistotietoon. Toimisto määräytyy yleensä henkilön väestötietojärjestelmän (VTJ) vakituisen asuinkunnan ja postinumeron mukaan. Jos henkilölle rekisteröidään Kelassa poikkeava toimisto, myös vakuutuspiiri voi muuttua.

Toimisto ja vakuutuspiiri näkyvät henkilön Henkilön tietojen kyselyllä (HEKY) (Henkilön tietojen kysely HEKY > Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot).

Vakuutuspiirin vaihtuminen

Jos henkilö muuttaa toiseen vakuutuspiiriin, vastuuyksikkötiedot muodostuvat etuusjärjestelmiin yleensä ohjelmallisesti. Tarvittaessa tulee kuitenkin tehdä henkilötietomuutokset HEMU-aloitusvalikon kautta. Lue lisää henkilön yleistietojen muutoksista.

Vakuutuspiirin tulee siirtää asiakasta koskevat vireillä olevat asiat uuteen vakuutuspiiriin käsiteltäviksi.

Muutolla toiseen vakuutuspiiriin voi olla vaikutusta myös maksussa oleviin Kelan etuuksiin. Esimerkiksi jos henkilö saa asumistukea, tulee hänelle muuton vuoksi lähettää tarkistushakemus.

Vakuutuspiirit voivat keskenään sopia asian käsittelyn siirrosta, jos henkilö esittää, että tietty häntä koskeva etuusasia käsiteltäisiin jossakin muussa toimipaikassa tai vakuutuspiirissä kuin siinä, jossa hänen asiansa normaalin työnkulun mukaan käsiteltäisiin. Lue lisää vakuutuspiirin vaihtamisesta kohdasta Kunta- ja toimistotiedot.

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää turvakieltoasiakkaiden ratkaisutyön keskittämisestä kohdasta Turvakielto.

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää vankila-asioiden ratkaisutyön keskittämisestä ohjeesta [Vankilassaolo ja Kelan etuudet](#) sekä prosessikuvauksesta [Vankilailmoitusten käsittely](#).

Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat

Muutoksenhakuasia

Muutoksenhakuasian käsittelee se yksikkö, johon Oiwa työn ohjaa. Lue myös erityismenettelyistä muutoksenhakuasian käsittelyssä.

Takaisinperintä

Kotivakuutuspiiri, etuuden vastuuyksikkö tai muu erikseen sovittu vakuutuspiiri ratkaisee liikaa maksetun etuuden takaisinperinnän, antaa siitä päätöksen ja vastaa päätöksestä sen lainvoimaiseksi tulon saakka. Lue lisää takaisinperintäpäätöksen antopaikasta.

Kotivakuutuspiiri ja etuuden vastuuyksikkö vastaavat myös perintätoimenpiteistä Perintäkeskuksen vastuulle siirtymiseen saakka.

Kelan perintäkeskuksessa hoidetaan eräänntyneiden saatavien perintä keskitetysti. Saatava katsotaan eräänntyneeksi, kun sen takaisinperinnästä annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi eikä asiakas ole maksanut saatavaa sovitulla tavalla. Perintäkeskus hoitaa perintätoimenpiteet sellaisten etuuksien osalta, joiden takaisinmaksua seurataan ohjelmallisesti YHTE- takaisinperintäjärjestelmässä.

Etuuden vastuuyksikkö huolehtii pääsääntöisesti RAKE- järjestelmän perinnöistä.

Perintäkeskus

Perintäkeskuksessa hoidetaan elatusapuvelan, etuuksien perinnän ja takausvastuusaatavien perintä. Perintäkeskuksessa hoidetaan myös muita täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä kuten velkajärjestelyt ja -sovinnot, kuolinpesältä ja sen osakkailta perimiset sekä täytäntöönpanon lopettamista ja jatkamista koskevat päätökset (ns. toivottomat perinnät). Perintäkeskus hoitaa sekä Suomessa että ulkomailta asuviin velallisiin kohdistuvat perintätoimet.

Lue lisää saatavien perinnästä.

Väärinkäytösepäily

Useimmiten epäily väärinkäytöksestä syntyy liikamaksun havaitsemisen yhteydessä. Kelan maksamaan etuuteen kohdistuvan väärinkäytösepäilyn selvittäminen aloitetaan Kelan vakuutuspiirissä. Myös työpaikkakassa selvittää myöntämässään etuudessa esiin tulleen väärinkäytösepäilyn, kuten myös Perintäkeskus myöntämässään maksuvapautuksessa. Useamman vakuutuspiirin alueella tehdyksi epäillyn väärinkäytöksen selvittämisestä neuvotellaan asianomaisten vakuutuspiirien kesken. Yhteisten palvelujen Lakipalveluryhmän asiantuntija päättää tutkintapyyntöön tekemisestä tai päättää siitä, että tutkintapyyntöä ei kyseessä olevassa tapauksessa tehdä.

Lue lisää:

Väärinkäytösepäilyn tunnistaminen

Väärinkäytökset

[Etuuksien väärinkäytösten tunnusmerkkejä](#)

1.6.1.1 Vastuuyksikkö

Opiskelijan opintolainahyvyisoikeuden käsittelee aina Kelan itäisen vakuutuspiirin opintotukiryhmä, joka on opintolainahyvytyksen ja opintolainavähennyksen keskitetty vastuuyksikkö.

1.6.2 Esteellisyydestä

Hallintolaissa säädettyjä virkamiesten esteellisyysperusteita sovelletaan Kelan toimihenkilöihin.

Lue lisää esteellisyydestä sekä käsittely- ja läsnäolokiellosta.

1.6.2.1 Käsittely- ja ratkaisukielto

Jos olet esteellinen, **et saa käsitellä tai ratkaista asiaa etkä olla läsnä asiaa käsiteltäessä**, jottei läsnäolosi vaikuta asian käsittelyyn.

Lue lisää esteellisyydestä.

1.6.2.2 Esteellisyyden toteaminen

Sinun on ensisijaisesti **itse** havaittava ja todettava oma esteellisyytesi.

Jos **asiakas** esittää **väitteen** asiaa käsittelevän toimihenkilön esteellisyydestä, väitteeseen on viipymättä otettava kanta ja esteellisyysasia ratkaistava.

Lue lisää esteellisyyden ratkaisemisesta.

1.6.3 Kuuleminen

Kuuleminen merkitsee tilaisuuden varaamista asiakkaalle esittää oma käsityksensä asiasta ennen ratkaisua.

Lue lisää kuulemisesta.

1.6.3.1 Milloin asiakasta on kuultava?

Lue lisää milloin asiakasta on kuultava ja milloin asiakasta ei tarvitse kuulla.

1.6.3.2 Miten kuullaan?

Lue miten asiakasta kuullaan ja päämiehen ja edunvalvojan tai huoltajan kuulemisesta sekä suullisesta vaatimuksesta ja selvityksestä.

1.6.4 Päätöksen antaminen

Etuuspäätökset ovat **hallintopäätöksiä**. Hallintopäätöksellä tarkoitetaan viranomaisen hallintoasiassa tekemää ratkaisua, jolla on asian käsittelyn päättävä vaikutus.

Hakijalle tulee yleensä antaa kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, lakkauttamisesta, tarkistamisesta, oikaisemisesta ja takaisinperinnästä. Kun päätös on kirjallinen, asiakas saa tietoonsa päätöksen perustelut ja hän voi harkintansa mukaan valittaa päätöksestä.

Lue etuuskohtaisista ohjeista, kuinka päätöksen antamisessa menetellään etuudensaajan, lapsen tai edunvalvojan kuolemantapauksessa. Lue myös hallintolain soveltamisen ohjeista [edunvalvonnan päättymisestä etuudensaajan tai edunvalvojan kuoleman johdosta](#). Silloin, kun annat päätöstä etuudensaajan tai lapsen kuoleman vuoksi, lisää päätökseen sopivaan kohtaan pahoittelu, esim. *Osanottomme menetyksenne johdosta*. Mikäli asiaa on jo aiemmin pahoiteltu Kelan taholta kirjallisesti, ei osanottoa ole enää syytä uudelleen ilmaista päätöksessä tai kirjeessä.

Silloin, kun on kyse indeksitarkistuksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta, päätös annetaan vain pyynnöstä.

Lainmuutoksen yhteydessä voidaan säätää erikseen siitä, annetaanko lainmuutoksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta päätös. Kun etuus tarkistetaan viran puolesta lainmuutoksen vuoksi, ei tarkistuksesta aina anneta päätöstä muutoin kuin etuudensaajan pyynnöstä.

Etuuspäätös annetaan pääsääntöisesti lopullisena ja siihen voi hakea muutosta siten, kuin etuuslainsäädännössä on säädetty. Tietyissä tilanteissa päätös tulee kuitenkin antaa väliaikaisena. Päätöksen antamisesta väliaikaisena kerrotaan etuuskohtaisissa ohjeissa, muutoksenhaku-ohjeessa ja päätöksen oikaisu ja poistaminen -ohjeessa.

Etuuspäätökset annetaan maksutta.

Päätökset annetaan suomeksi tai ruotsiksi väestötietojärjestelmästä saatavan asiakkaan kielitiedon perusteella. Huomaa myös [tilanteet](#), joissa päätös annetaan asiakkaan käyttämällä saamen kielellä.

Etuuskohtaisissa ohjeissa on kerrottu, kenelle päätös tulee antaa.

Lue lisää myös asiaratkaisu vai tutkimatta jättäminen, päätöksen muoto ja sisältö ja päätöksen perusteleva.

1.6.4.1 Ratkaisu ilman hakemusta

Kun opiskelija on suorittanut opintolainahyvytykseen oikeuttavan tutkinnon, hänelle annetaan myönteinen päätös taikka hylkäävä päätös tai päätösehdotus, jos hänellä on tai on ollut opintolainaa. Jos opiskelija on hakenut opintolainahyvytystä, hänelle annetaan aina päätös tai päätösehdotus.

Myönteisissä ja hylkäävissä opintolainahyvytyspäätöksissä on valitusosoitus. Hylkäävään päätösehdotukseen tyytymätön voi pyytää päätösehdotuksen uudelleen käsittelyä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Uudelleen käsittelypyynnön perusteella Kela antaa opiskelijalle myönteisen tai kielteisen päätöksen opintolainahyvytyksestä. Tästä päätöksestä opiskelijalla on normaali valitusoikeus.

Kela tutkii viran puolesta opiskelijan oikeuden opintolainahyvytykseen sen jälkeen, kun suomalainen korkeakoulu on ilmoittanut suoritettun tutkinnon Kelaan tai kun ulkomailla opiskeleva on ilmoittanut suoritettun korkeakoulututkinnon Kelaan.

Opintolainahyvytyksen eräajot tehdään kuukausittain.

Joka kuukausi tutkitaan tutkintotiedot, joiden perusteella hyvytysoikeutta ei ole vielä ratkaistu. Tutkittavia asioita ovat:

1. Ovatko tutkinto- ja opiskelutiedot riittävät.

- Jos eivät ole, Itäinen opintotukiryhmä selvittää ne Oiwa-työn perusteella. Itäinen opintotukiryhmä rekisteröi selvitetty tutkinto- ja opiskelutiedot, ja tutkinto odottaa eräajoa. Itäinen opintotukiryhmä voi myös antaa asiasta päätöksen tapahtumakäsittelyssä.
- Opintolainahyvytysoikeus ratkaistaan tapahtumakäsittelyssä, jos opiskelijalla on maksuhistoriatietoja korkeakouluopintoihin ajalta ennen ohjelmallisesti päätettyä ensimmäisten korkeakouluopintojen aloituspäivää.

2. Onko suoritettu tutkinto opintolainavähennyksen vai opintolainahyvytyksen piiriin kuuluva tutkinto ja onko opiskelija jo aiemmin käyttänyt vähennys- tai hyvytysoikeutensa.

- Jos opiskelija on jo aiemmin käyttänyt vähennys- tai hyvytysoikeutensa, kyseisen tutkinnon käsittely päättyy (paitsi, jos opiskelija on hakenut opintolainahyvytystä, jolloin opiskelijalle on annettava päätös).

3. Onko Kela jo saanut opintolainahyvytyksen piiriin kuuluvan tutkinnon lainatiedot eli tutkinnon suorittamislukukauden viimeisen päivän lainamäärän.

- Jos lainatiedot puuttuvat, tutkinto jää odottamaan lainatietoja.

4. Jos lainatiedot on saatu, opintolainahyvytyksen ratkaistaan kyseisen kuukauden opintolainahyvytyksen eräajossa.

- Jos opintolainahyvytysoikeutta ei pystytä ratkaisemaan eräajossa, Itäinen opintotukiryhmä ratkaisee asian tapahtumakäsittelyssä Oiwa -työn perusteella.

Jos opiskelija on tutkintotietojen mukaan suorittanut samana päivänä kaksi erilaajuista tutkintoa, hyvytysoikeus ratkaistaan **eräajossa** sen tutkinnon perusteella, joka on rekisteröity Kelassa aiemmin (tekninen järjestys). On mahdollista, että opiskelija ei saa opintolainahyvytystä kyseisen tutkinnon perusteella tai hyvytysoikeus on sen perusteella pienempi. Opiskelijan on tällöin tehtävä uudelleen käsittely- tai oikaisupyyntö. Kun asia ratkaistaan **tapahtumakäsittelyssä**, hyvytysoikeus ratkaistaan asiakkaalle paremman tutkinnon perusteella.

Jos opiskelija on suorittanut opintolainahyvytykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon ja hänellä on tutkinnon suorittamislukukauden viimeisenä päivänä Kelan perittävänä olevaa opintolainaa, opintolainahyvyisoikeus ratkaistaan aina tapahtumakäsittelyssä. Jos hänellä on ollut takausvastuuvelkaa huomioon otettavien korkeakouluopintojen aikana, mutta ei ole enää tutkinnon suorittamislukukauden lopussa, hyvyisoikeus voidaan ratkaista eräajossa. Kelan perittävänä olevaa opintolainaa ei tällöin huomioida opintolainahyvytystä laskettaessa.

Esimerkki

Kun opiskelija aloitti korkeakouluopinnot, hänellä oli Kelan perittävänä olevaa opintolainaa 4 400 euroa. Korkeakouluopintojen aikana opiskelija maksoi pois takausvastuuvelkansa, eli hänellä oli tutkinnon suorittamislukukauden lopussa Kelan perittävänä olevaa opintolainaa 0 euroa. Tällaisen lyhennyksen seurauksena opintolainahyvytyksen laskemisessa huomioon otettava lainamäärä ei kuitenkaan saa pienentyä.

Itäinen opintotukiryhmä rekisteröi opiskelijan OT 29 –lomakkeella ilmoittamat ulkomailla suoritettut tutkinnot tietojärjestelmään, jonka jälkeen tutkinnot tulevat eräajokäsittelyyn edellä kerrotun mukaisesti. Itäinen opintotukiryhmä voi myös ratkaista asian tapahtumakäsittelyssä, jos siihen on erityisiä syitä. Opiskelija on voinut esimerkiksi ilmoittaa lomakkeella tietoja, joihin ei voida eräajopäätöksessä vastata.

Kun opiskelija ilmoittaa ulkomailla suoritettua ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon, opintolainahyvyitys- tai opintolainavähennysoikeus tutkitaan ilman eri hakemusta. Jos ilmoitus opintolainahyvytykseen oikeuttavasta tutkinnosta tulee myöhässä, eli '2 vuotta + 1 päivä' tutkinnon suorittamisen jälkeen (esim. tutkinto on suoritettu 27.5.2018 ja ilmoitus on tullut Kelaan 28.5.2020), opiskelija on käyttänyt oikeutensa opintolainahyvytykseen kyseisen tutkinnon perusteella. Päätöksenantomenettelystä katso kohta [Päätös tai päätösehdotus](#).

1.6.4.2 Opintolainahyvytyshakemus

Jos opiskelija hakee opintolainahyvytystä hakemuslomakkeella (tai muulla tavoin esimerkiksi asiointipalvelun Viestit-toiminnolla), Itäinen opintotukiryhmä

- tarkistaa ja rekisteröi tutkinto- ja opiskelutiedot, jos tutkintoa ei ole tietojärjestelmässä,
- ja rekisteröi hakemuksen vireille kyseiseen tutkintoon liittyen.

Jos opiskelija hakee opintolainahyvytystä, hänelle on aina annettava päätös tai päätösehdotus. Opintolainahyvytyspäätös on annettava, vaikka tutkinto ei ole hyvityksen piiriin kuuluva tutkinto, vaikka hyvyisoikeus on jo aiemmin käytetty tai vaikka opiskelijalla ei ole opintolainaa.

Jos opintolainahyvytystä ei voida myöntää, opiskelijalle annetaan joko hylkäävä päätös tai hylkäävä päätösehdotus. **Hylkäävä päätösehdotus** annetaan, jos opiskelija on suorittanut hyvitykseen oikeuttavan tutkinnon, mutta hyvitystä ei myönnetä tutkinnon suorittamisajan tai lainamäärän vuoksi. Kaikissa muissa tilanteissa annetaan **hylkäävä päätös**.

Päätös voidaan antaa opintolainahyvytyksen ratkaisueräajossa, jos suoritettu tutkinto on tietojärjestelmässä (aiemmin tai Itäisen opintotukiryhmän rekisteröinnin jälkeen). Jos tutkintoa ei ole eikä sitä myöskään rekisteröidä tietojärjestelmään, Itäinen

opintotukiryhmä antaa hylkäävän päätöksen tapahtumakäsittelyssä. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi lukio- ja kansanopisto-opinnot sekä opinnot, joissa ei suoriteta tutkintoa.

Itäinen opintotukiryhmä voi ratkaista asian tapahtumakäsittelyssä myös silloin, kun tutkinto on tietojärjestelmässä, jos siihen on erityisiä syitä. Opiskelija on voinut esimerkiksi ilmoittaa hakemuksessaan tietoja, joihin ei voida eräajopäätöksessä vastata.

Opiskelija voi siis hakea opintolainahyvitystä minkä tahansa tutkinnon perusteella. Varsinaisesti hakemismahdollisuus koskee alempaa korkeakoulututkintoa.

Jos opintolainavähennyksen piiriin kuuluva hakee opintolainahyvitystä (tai päinvastoin), asia ratkaistaan aina tapahtumakäsittelyssä ja opiskelijalle annetaan hylkäävä päätös hyvityksestä. Päätöksessä kerrotaan, että opiskelija voi olla oikeutettu opintolainavähennykseen ja että hän voi tarkistaa vähennysoikeutensa asiointipalvelusta. Samalla tutkitaan opiskelijan oikeus opintolainavähennykseen. Opiskelijan tilannetta voidaan selvittää hänelle puhelimitse, Viestit-palvelun avulla tai asiakaskirjeellä. Jos opiskelijalle voidaan myöntää oikeus opintolainavähennykseen, se tehdään ilman uutta hakemusta.

Päätöksen antaminen: alempi korkeakoulututkinto

Jos opiskelija ei hae opintolainahyvitystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella, hän voi saada hyvityksen sen jälkeen suoritettavan hyvitykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon perusteella (ensimmäiseksi suoritettu). Opintolainahyvitysoikeutta ei ole käytetty alemman korkeakoulututkinnon perusteella myöskään silloin, kun opiskelija on hakenut opintolainahyvitystä, mutta sitä ei ole myönnetty. Sillä ei ole merkitystä, minkä syyn vuoksi opintolainahyvitystä ei ole myönnetty (tutkinto, sen suorittamisaika, lainamäärä taikka myöhässä tehty hakemus tai ilmoitus): opintolainahyvitysoikeutta ei ole käytetty alemman korkeakoulututkinnon perusteella.

Jos opintolainansaaja on suorittanut sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkinnon, ensimmäiseksi suoritetuksi korkeakoulututkinnoksi katsotaan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen, jollei opintolainahyvitystä ole myönnetty opintolainansaajan hakemuksesta jo alemman korkeakoulututkinnon perusteella. Opintolainahyvyitys myönnetään alemman korkeakoulututkinnon perusteella, jos sitä koskeva hakemus on saapunut Kelaan ennen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamispäivää.

Kun opiskelija on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon, hän ei voi enää sen jälkeen hakemuksen perusteella saada hyvitystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella. Jos hän hakee opintolainahyvitystä, hänelle annetaan hylkäävä päätös sillä perusteella, että hän on käyttänyt hyvitysoikeutensa ennen hakemista suoritettua hyvitykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon perusteella.

Sen sijaan sillä ei ole merkitystä, minkä alemman korkeakoulututkinnon perusteella hän hakee opintolainahyvitystä. Jos opiskelija on suorittanut useita opintolainahyvityksen piiriin kuuluvia alempia korkeakoulututkintoja, mutta hän ei ole suorittanut ylempää korkeakoulututkintoa tai ammattikorkeakoulututkintoa, hän voi valita, minkä alemman korkeakoulututkinnon perusteella hän hakee opintolainahyvitystä.

- Jos opiskelijalla on opintolainahyvityshakemus vireillä ja Kelaan tulee tieto ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta (tiedonvälityksessä tai ilmoituslomakkeella), hyvitysoikeus ratkaistaan aina

tapahtumakäsittelyssä. Käsittelijä tutkii, kumpi on ajallisesti aikaisempi, alemman korkeakoulututkinnon hakemuksen Kelaan saapumispäivä vai muun tutkinnon suorittamispäivä, ja hyvitysoikeus ratkaistaan sen perusteella.

- Jos opiskelijalle on hakemuksesta myönnetty opintolainahyvyitys alemman korkeakoulututkinnon perusteella ja myöntöpäätöksen jälkeen tulee tieto ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisesta, hyvitysoikeus on jo käytetty (eikä uutta päätöstä anneta). Tässä tilanteessa ei myöskään tutkita sitä, kumpi on ajallisesti aikaisempi, alemman korkeakoulututkinnon hakemuspäivä vai muun tutkinnon suorittamispäivä, ellei opiskelija sitä vaadi. Opiskelija voi tehdä vaatimuksen uudella hakemuksella, oikaisupyynnöllä tai muulla tavoin. Jos muu tutkinto on suoritettu ennen alemman korkeakoulututkinnon hakemuspäivää, aiemmin annettu opintolainahyvyityksen myöntöpäätös on oikaistava.

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 b § 3 mom.)

1.6.4.3 Päätös tai päätösehdotus

Jos suoritettu tutkinto on opiskelijan ensimmäinen opintolainahyvyitykseen oikeuttava tutkinto, opiskelijalle annetaan joko

- myönteinen päätös, jos tutkinto on suoritettu määräajassa ja lainamäärä on riittävä
- tai hylkäävä päätös opintolainahyvyityksestä, jos hakemus tai ilmoitus on tehty myöhässä. Opiskelija on hakenut opintolainahyvyitystä alemman korkeakoulututkinnon perusteella tai opiskelija on ilmoittanut ulkomailla suoritettua korkeakoulututkinnon ja hakemus tai ilmoitus on saapunut Kelaan yli kaksi vuotta tutkinnon suorittamispäivän jälkeen (2 vuotta + 1 päivä).
- tai hylkäävä päätösehdotus, jos hyvitystä ei voida myöntää tutkinnon suoritusajan tai lainamäärän perusteella. Opiskelija voi pyytää kielteisen päätösehdotuksen uudelleen käsittelyä valituksen tekemiseen varatussa määräajassa.

Päätöstä tai päätösehdotusta ei kuitenkaan anneta, jos opiskelijalla ei ole ollut opintolainaa pankissa tai Kelan perittävänä huomioon otettavien korkeakouluopintojen aikana. Päätösehdotus annetaan, vaikka lainaa ei olisi enää tutkinnon suorittamislukukauden viimeisenä päivänä (opiskelija on maksanut kaikki opintolainansa ennen tutkinnon suorittamislukukauden loppua).

Esimerkki

Opiskelija vastaanotti opiskelupaikan korkeakoulussa syksyllä 2016, ilmoittautui poissa olevaksi lukuvuoden 2016–2017 ajaksi ja aloitti läsnä olevan syksyllä 2017. Opintolainahyvyityksessä huomioon otettava korkeakouluopintojen aloitusajankohta on 1.8.2016. Hänelle annetaan päätös tai päätösehdotus, jos hänellä on tai on ollut opintolainaa 1.8.2016 tai sen jälkeen. Päätöstä tai päätösehdotusta ei anneta, jos hänellä oli lainaa aiemmin mutta ei enää 1.8.2016 tai sen jälkeen.

Päätöstä tai päätösehdotusta ei anneta myöskään silloin, kun opiskelija on suorittanut muun kuin hyvitykseen oikeuttavan tutkinnon tai kun hyvitysoikeus on jo käytetty aiemmin suoritettua tutkinnon perusteella.

Jos opiskelija hakee opintolainahyvyitystä, hänelle annetaan aina joko

- myönteinen päätös, jos tutkinto on suoritettu määräajassa ja lainamäärä on riittävä

- tai hylkäävä päätös opintolainahvityksestä, jos hakemus tai ilmoitus on tehty myöhässä, jos suoritettu tutkinto ei oikeuta hyvitykseen tai jos opiskelija on jo aiemmin käyttänyt hyvitysoikeutensa.
- tai hylkäävä päätösehdotus, jos hyvitystä ei voida myöntää tutkinnon suoritusajan tai lainamäärän perusteella. Hylkäävä päätösehdotus annetaan myös siinä tilanteessa, että opiskelijalla ei ole ollut opintolainaa pankissa tai Kelan perittävänä huomioon otettavien korkeakouluopintojen aikana.

On mahdollista, että opiskelija hakee hyvitystä opintolainavähennykseen oikeuttavan tutkinnon perusteella. Hänelle annetaan hylkäävä päätös opintolainahvityksestä. Hylkäysperuste on se, että hyvitys voidaan myöntää vain opiskelijalle, joka on aloittanut ensimmäiset korkeakoulututkinto-opintonsa 1.8.2014 tai sen jälkeen. Päätöksessä kerrotaan, että opiskelija voi olla oikeutettu opintolainavähennykseen ja että hän voi tarkistaa vähennysoikeutensa asiointipalvelusta.

Samalla tutkitaan opiskelijan oikeus opintolainavähennykseen. Opiskelijan tilannetta voidaan selvittää hänelle puhelimitse, Viestit-palvelun avulla tai asiakaskirjeellä. Jos opiskelijalle voidaan myöntää oikeus opintolainavähennykseen, se tehdään ilman uutta hakemusta.

Jos opiskelija kuolee ennen opintolainahvityksen ratkaisemista, opintolainahvitysoikeutta ei tutkita eikä ratkaisua tehdä. Opintolainat maksetaan valtion varoista takausvastuun perusteella. Jos hyvityksestä on tehty myönteinen päätös ja opiskelija kuolee sen jälkeen, hyvitys maksetaan päätöksen mukaisesti. Maksettua hyvitystä ei peritä takaisin kuolinpesältä.

1.6.4.4 Päätös uudelleen käsittelypyynnön perusteella

Opiskelijalle annetaan opintolainahvityseräajossa tai tapahtumakäsittelyssä hylkäävä päätösehdotus, jos opiskelija on suorittanut tutkinnon, jonka perusteella lainahvitysoikeus tulee käytetyksi, mutta opiskelija ei ole oikeutettu lainahvitykseen sen perusteella, että

- tutkintoa ei ole suoritettu määräajassa tai
- hyvitykseen oikeuttava opintolainan määrä on liian pieni.

Hylkäävään päätösehdotukseen tyytymätön voi pyytää päätösehdotuksen uudelleen käsittelyä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätösehdotuksen liitteenä on ohje uudelleen käsittelypyynnön tekemisestä "Miten teen päätösehdotuksen uudelleen käsittelypyynnön?".

Uudelleen käsittelypyyntö tehdään kirjallisesti vapaamuotoisesti. Uudelleen käsittelypyynnön voi tehdä Kelan asiointipalvelussa Viestit-toiminnolla (Opiskelijan tuet > Opintolainahvitys) tai opiskelija voi toimittaa sen mihin tahansa Kelan toimistoon tai postitse Kelaan.

Uudelleen käsittelypyynnössä opiskelija voi esittää uutta selvitystä lainamäärästä tai tutkinnon suoritusajasta. Tutkinnon suoritusajaksi vaikuttavia pidennysperusteita ei oteta huomioon viran puolesta, vaan opiskelijan tulee esittää pyyntö näiden seikkojen huomioimisesta.

Opintojen viivästymisen syinä hyväksytään:

- varusmies-, siviili- tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen. Opiskelijan on selvitettävä palveluksessaolopäivät (esimerkiksi kopio sotilaspasista tai palvelustodistuksesta)
- oman lapsen hoitaminen. Opiskelijan on ilmoitettava äitiys-, isyys- tai vanhempainrahakaudet (todistusta ei tarvita).
- oma sairaus. Opiskelijan on ilmoitettava sairauspäivärahopäivät taikka täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavat kuntoutustuki-, eläke- tai korvausajat.
- ulkomaisen korkeakoulun Suomen lukukausista poikkeavat lukukausien alkamis- ja päättymisajat tai opiskelijasta riippumattomat viivästyksiset tutkintotodistuksen saamisessa. Opiskelijan on selvitettävä tutkinnon suorittamiseen käytetty tosiasiallinen opiskeluaika, ulkomaisen korkeakoulun lukukausien alkamis- ja päättymisajat sekä tutkintotodistuksen viivästyksen syy.

Lue lisää tutkinnon suoritusaikaa pidentävien hyväksyttävien olosuhteiden huomioon ottamisesta ja selvittämisestä Opintolainahyvitys > Oikeus ja edellytykset > Tutkinnon suoritusaikaa pidentävät hyväksyttävät olosuhteet.

Uudelleen käsittelypyynnön perusteella Kela antaa opiskelijalle myönteisen tai kielteisen päätöksen opintolainahyvityksestä. Tästä päätöksestä opiskelijalla on normaali valitusoikeus.

Ks. opintotuen muutoksenhaun etuosohjeesta, miten toimitaan, jos hylkäävään päätösehdotukseen saapuu uudelleen käsittelypyyntö tai valitus myöhemmin kuin 30 päivän kuluessa.

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 e §)

1.7 Maksaminen

Jos opintolainahyvitys myönnetään, Kela maksaa hyvityksen yleensä suoraan pankkiin opintolainan ylimääräisenä lyhennyksenä. Ylimääräisyydellä tarkoitetaan sitä, että opintolainahyvityksenä maksettu lainan lyhennys ei ole opintolainan velkakirjassa sovitun lainan takaisinmaksusuunnitelman mukainen lyhennys.

Opintolainan on oltava opintotukilain mukaista valtion takaamaa opintolainaa.

Pankille maksettua hyvitystä voidaan käyttää myös kertyneiden korkosaatavien ja pankin kulujen maksamiseen.

Hyvitys voidaan maksaa muulla tavoin seuraavissa tilanteissa.

- Jos Kela on takaajana maksanut opiskelijan opintolainoja pankille, opintolainahyvityksellä lyhennetään aina **ensin** Kelan perittävänä olevaa opintolainaa ja korkosaatavia (eli takausvastuovelkaa). Jos hyvitys on suurempi kuin Kelan perittävänä oleva opintolaina, hyvityksen loppuosalla lyhennetään pankissa olevaa opintolainaa. Jos pankissa tai pankeissa ei ole opintolainaa, loppuosa hyvityksestä maksetaan opiskelijalle.
- Jos opiskelijalla ei ole Kelan perinnässä olevaa opintolainaa, mutta hänellä on opintolainaa useammassa pankissa tai useammalla velkakirjalla, opintolainahyvityksellä lyhennetään suurinta opintolainaa. Jos hyvitys on suurempi kuin yksittäinen opintolaina korkoineen ja kuluineen, hyvityksen loppuosalla lyhennetään seuraavaksi suurinta opintolainaa. Jos hyvitys on suurempi kuin pankeissa oleva lainamäärä, loppuosa hyvityksestä maksetaan opiskelijalle.

- Jos opiskelijalla ei ole Kelan perinnässä olevaa opintolainaa ja opiskelija on maksanut pois kaikki pankeissa olleet opintolainat, opintolainahyvitys maksetaan opiskelijalle.

Opintolainahyvitys maksetaan edellä kerrotun mukaisesti pankeista ja Kelasta saatujen viimeisimpien lainatietojen perusteella. Viimeisin pankista saatu lainatieto on yleensä tutkinnon suorittamislukukauden viimeisen päivän lainasaldo, jota on myös käytetty hyvityksen määrää laskettaessa. Lainatieto voi olla tätä myöhäisempi silloin, kun opintolainahyvitys on myönnetty hakemuksen tai ilmoituksen perusteella tai jos tutkintotieto on tullut Kelaan myöhässä. Kela saa lainatiedot pankeista 2,5 kuukauden kuluttua lukukauden päättymisen jälkeen (katso Ilmoitusvelvollisuus > Lainatiedot).

Kelan perittävänä olevasta opintolainasta käytetään ajantasaista tietoa jäljellä olevan velan määrästä.

Opintolainahyvitys maksetaan 2 pankkipäivän kuluttua päätöksen antamisesta (ratkaisupäivästä). Myönteisessä opintolainahyvityspäätöksessä kerrotaan, miten ja milloin opintolainahyvitys maksetaan. Jos hyvityksen maksua on jaettu, myös se selvitetään päätöksessä.

Opintolainahyvitys on verovapaata tuloa.

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 g § ja OTA 869/2017 10 §)

1.7.1 Hyvityksen maksaminen takausvastuuelkaan

Jos opintolainahyvityksen saajalla on takausvastuuelkaa eli Kelan perittävänä olevaa opintolainaa, hyvityksellä lyhennetään ensisijaisesti tätä Kelan saatavaa. Hyvitys maksetaan takausvastuuelkaan siitä riippumatta, mihin opintoihin nostetusta opintolainasta on kyse ja kuinka vanha saatava on.

Opintolainahyvityksellä vähennetään takausvastuuelkaa samoin kuin velallisen omissa maksuissa, eli ensisijaisesti vähennetään korkosaatavaa.

Jos opiskelijalla on Kelan perittävänä useampia eri aikaan maksettuja opintolainoja, Kelan perintäkeskus päättää, mitä takausvastuusaatavaa tai -saatavia hyvityksellä lyhennetään.

Jos hyvitys on suurempi kuin Kelan perittävänä oleva kokonaissaatava, hyvityksen loppuosalla lyhennetään opiskelijan pankissa olevaa opintolainaa. Jos sitä ei ole tai jos hyvitystä jää vielä tämänkin jälkeen jäljelle, hyvityksen loppuosa maksetaan opiskelijalle.

1.7.2 Hyvityksen maksaminen pankille

Jos opintolainahyvityksen saajalla ei ole takausvastuuelkaa, hyvityksellä lyhennetään opiskelijan pankissa olevaa valtion takaamaa opintolainaa. Hyvityksellä lyhennetään ensisijaisesti opintolainan pääomaa. Jos maksettava hyvitys on suurempi kuin lainan pääoma, hyvityksen loppuosalla maksetaan kyseisen opintolainan jäljellä olevat korot ja pankin kulut.

Jos opiskelijalla on opintolainaa useammalla velkakirjalla (eri lainan numerot), hyvityksellä lyhennetään ensisijaisesti opiskelijan suurimman opintolainan pääomaa. Opintolainahyvityksellä lyhennetään siis pankissa tai pankeissa olevia opintolainoja

lainojen suuruuden mukaisessa järjestyksessä suurimmasta pienimpään. Tämä hyvityksen jakaminen tehdään Kelan tiedossa olevien lainasaldojen perusteella.

Kelan maksaessa opintolainahyvityksen pankille se maksetaan lainanumerolla ja Kela ilmoittaa maksun viestitiedossa tiedot, joista pankki erottaa maksun opintolainahyvitykseksi.

Jos opiskelija on maksanut pois opintolainansa tai lyhentänyt sitä sen jälkeen, kun Kela on saanut viimeisimmät lainatiedot pankeilta ja hyvitys on sen vuoksi suurempi kuin sillä lyhennettävän yksittäisen opintolainan pääoma, korot ja pankin kulut, pankki palauttaa aina hyvityksen tai sen loppuosan Kelaan.

- Jos pankki on palauttanut hyvityksen tai hyvityksen loppuosan Kelaan, palautetulla hyvityksellä lyhennetään opiskelijan seuraavaksi suurinta opintolainaa. Jos opiskelijalla ei ole muuta opintolainaa, Kelaan palautettu hyvitys maksetaan opiskelijalle. Opiskelijalle
- ilmoitetaan asiakaskirjeellä siitä, mihin ja milloin hyvitys tai sen loppuosa on maksettu.

1.7.3 Hyvityksen maksaminen opiskelijalle

Opintolainahyvitys maksetaan opiskelijalle, jos hänellä ei ole takausvastuuelkaa eikä pankissa olevaa opintolainaa.

Jos opintolainahyvitys maksetaan kokonaan tai osittain opiskelijalle, opintolainahyvitysratkaisu tehdään aina tapahtumakäsittelyssä. Ennen päätöksen antamista, käsittelijä selvittää opiskelijalta, mille tilille hyvitys maksetaan. Jos opiskelijan tilinumeroa ei saada selvitettyä, päätös opintolainahyvityksestä tehdään ilman sitä, ja Itäinen opintotukiryhmä selvittää maksamisessa tarvittavan tilinumeron päätöksen antamisen jälkeen.

Opiskelijalle maksamista voidaan käyttää myös silloin, kun hyvitys on maksettu päätöksen mukaisesti pankille, mutta pankki palauttaa hyvityksen Kelaan. Pankki (tai Kelan perintäkeskus) voi myös palauttaa Kelaan hyvityksen loppuosan, jos hyvitys on suurempi kuin jäljellä oleva opintolaina kokonaisuudessaan. Katso tarkemmin kohta Hyvityksen maksaminen pankille.

Jos hyvitys maksetaan kokonaan tai osittain opiskelijalle, Itäinen opintotukiryhmä selvittää opiskelijalta, mille tilille hyvitys maksetaan. Selvitys voidaan tehdä puhelimitse. Opiskelija voi myös ilmoittaa tilinumeron asiointipalvelun Viestit-toiminnolla (Opiskelijan tuet > Opintolainahyvitys), lomakkeella [Ilmoitus - Tilinumeron muutos - Henkilöasiakas, Y 121 \(pdf\)](#) tai muulla tavoin kirjallisesti.

Jos tilille maksaminen ei ole mahdollista tai jos opiskelija esittää hyväksyttävän erityisen syyn, opintolainahyvitys voidaan maksaa maksuosoituksena Euroopan unionissa sijaitsevalle rahalaitokselle.

Jos opintolainahyvitys maksetaan kokonaan tai osittain opiskelijalle, hyvityksellä voidaan lyhentää muuta Kelan perittävänä olevaa saatavaa, esimerkiksi etuusperintää tai elatusapuvelkaa, jos opiskelija sitä pyytää.

1.8 Ilmoitusvelvollisuus

Opiskelutiedot

Oppilaitosten tietojen osalta käytetään normaalissa opintotuen seurannassa oppilaitoksilta saatavia valinta-, vastaanotto-, läsnäolo- ja poissaolo- sekä valmistumistietoja. Kela saa korkeakouluilta valmistumistiedot Suomessa suoritetuista korkeakoulututkinnoista, niiden tasosta ja laajuudesta sekä aloituspäivistä ja suorituspäivistä.

Ulkomaaisessa korkeakoulussa opiskelleen on toimitettava tiedot suoritetusta tutkinnosta [Ilmoitus ulkomaaisessa oppilaitoksessa suoritetusta tutkinnosta, OT29\(pdf\)](#). Itäinen opintotukiryhmä rekisteröi ilmoitetut tutkintotiedot tietojärjestelmään.

Lainatiedot

Pankit toimittavat opintotukilain mukaisten valtion takaamien opintolainojen lainatiedot Kelalle.

- lukukauden viimeisen päivän lainasaldo
 - tilanne 31.7. toimitetaan 10.10.
 - tilanne 31.12. toimitetaan 10.3.
- korkojen pääomistustiedot (15.6. ja 15.12. tasoisina)
- vuosittaiset opintolainojen lyhennykset (ei käytetä opintolainahyvytyksessä)

1.9 Liikamaksu

Jos opintolainahyvytystä on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, syntyy liikamaksutilanne. Liikaa tai aiheetta maksettu opintolainahyvyitys on perittävä takaisin. Perusteetta tai liikaa maksettu hyvyitys peritään aina opiskelijalta, vaikka se olisi maksettu pankille tai Kelalle.

Sovellettavalainkohta (OTL 65/1994 27 §)

Kaikille etuuksille yhteinen Takaisinperintä-ohje.

1.10 Muutoksenhaku

Myönteisissä ja hylkäävissä opintolainahyvytyspäätöksissä on valitusosoitus.

Opiskelijalle annetaan hylkäävä päätösehdotus, jos opiskelija on suorittanut tutkinnon, jonka perusteella lainahyvytysoikeus tulee käytetyksi, mutta opiskelija ei ole oikeutettu lainahyvytykseen sen perusteella, että

- tutkintoa ei ole suoritettu määräajassa tai
- hyvytykseen oikeuttava opintolainan määrä on liian pieni.

Hylkäävään päätösehdotukseen tyytymätön voi pyytää päätösehdotuksen uudelleen käsittelyä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Uudelleenkäsittelypyynnön perusteella Itäinen opintotukiryhmä antaa opiskelijalle myönteisen tai kielteisen päätöksen opintolainahyvytyksestä. Tästä päätöksestä opiskelijalla on normaali valitusoikeus.

Lue lisää uudelleen käsittelypyynnöstä kohdasta Päätös uudelleen käsittelypyynnön perusteella.

Kaikille etuuksille yhteinen Muutoksenhaku-ohje.

Sovellettava lainkohta (OTL 65/1994 15 e §)

1.11 Päätöksen oikaisu ja poistaminen

Kaikille etuuksille yhteinen Päätöksen oikaisu ja poistaminen.